

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Zakopisli se ne uračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnistva šte. 328

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsrčila po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Najboljši odgovor.

Gospod urednik!

Dasi se politični boji v Sloveniji ne vojujejo z rokavicami, sem jaz z veliko večino slovenskega trgovstva in obrtništva za trdno pričakoval, da se bo volivna kampanja za našo zbornico vodila pošteno in dostojno, kakor se spodobi za tak stan, kakor je naš. Da bi se zastopniki istega stanu, ki imajo tako velike skupne interese, med seboj v časopisju zmerjali, oziroma pustili, da bi se za kandidate te ali one skupine agitiralo z nemoralnimi sredstvi in osebnimi napadi na nasprotnika, tega si nismo mogli misliti. Že psovanje Jelačin-Ogrinovih pristašev s »konzumarji«, ki ga je »Jutro« uvedlo, je napravilo name in moje tovariše, ki smo sicer bili vedno kakor se pravi liberalnega mišljenja, vse kaj drugega nego dober vtis. Naravnost zastudilo se nam pa je, ko smo brali v torek in v sredo v omenjenem listu tisti divji in umazani napad na gg. Jelačina in Ogrina. Meni se sicer metode dr. Žerjavovega časopisja niso nikoli prav dopadle, pa sem volil doslej kot star naprednjak, čeprav ne vedno s srcem, pa iz solidarnosti vedno SDS; ta grdi izbruh »Jutra« proti dvema tako uglednima predstaviteljema našega, oziroma obrtniškega stanu pa me sili, da povem svoje stališče v Vašem listu.

Neizrečeno grdo je, kar »Jutro« iznaša proti gg. Jelačinu, najbolj gnjusna pa je obdolžitev, da ne fatira pravilno svojih dohodkov. Jaz se v stvar samo, ki je ne poznam, ne spuščam, prepričan sem pa, da bo »Jutro«, kadar bo toženo, moralo ta napad kakor vse ostale na Jelačina slovesno prekljucati, kakor je to že svojčas storilo, ko je Jelačina napadlo. Na vsak način kaže ta »Jutrova« brezprimerna hudobija miselnost kliče, ki se ne pomišlja seči po najbolj nizkotnem sredstvu javne denunciacije, da uniči trgovca, kateri nima druge napake na sebi, kakor da ne trobi v dr. Žerjavov rog. Saj mu »Jutro« v ostalem ne more očitati ničesar drugega kakor to, da ni pariral politični komandi SDS, zaradi česar ga imenuje nespodobnega, neznanjajnega in moralno defektnega človeka! Ako bi se g. Jelačin poslušal uklanjal kliki in jo podpiral, pa ne dvomim, da bi ga povzdigovalo v nebesa in bi mu ne očitalo, kakor mu sedaj, da je funkcionar v tolikih in tolikih gospodarskih organizacijah. Tako pa si mora pustiti g. Jelačin dopasti, da ga zaradi tega nesramno napada klika, ki ima baš, kar se tiče sinekur, špekulacij in podobnih reči toliko masla na glavi! Jaz pravim, da so to moralno defektni ljudje, ki iz steklene hiše mečejo kamne na druge, ki se zavedajo, da pišejo laži, da obrekujejo in insinuirajo in da bodo morali pred sodiščem vse prekljucati, pa si mislijo: do volitev v Trgovsko zbornico bo blato, ki smo ga nametali na človeka, že držalo, potem pa naj bo, kar bo... Da le dosežemo svoj namen. Na to kot pošten in kulturn človek ne morem reči drugega kot: Fej! Enako sodimo o napadih na g. Ogrina, za katere »Jutro« ne doprinaša nobenih dokazov, ampak samo pravi, da mu je »o g. Ogrinu pisati zelo težavno, ker zgodovina o njem nič ne ve.« In dasi nič ne ve, vseeno namiguje, natolcuje in insinuiira stvari brez sence stvarnosti in konkretnosti, zaradi česar bo, pozvano na odgovornost, brez vsakega dvoma moralo na celi črti retirati, kar tudi »Jutro« samo dobro ve. Kako naj tedaj, gg. tovariši trgovci in obrtniki, imenujemo tako početje? Kaj pravijo k temu gg. Kavčič, Zebal ali Gregorc?

Da gospodom od SDS ni mar osebne časti, in dobrega imena političnega nasprotnika, tega smo vajeni, dasi smo se doslej premalo zavedali nemoralnosti tega početja. Vendar smo mislili, da se bodo brzdali vsaj zdaj toliko, da ne bodo škodovali ugledu in dobremu imenu našega stanu. V gg. Jelačinu in Ogrinu smo vsi več ali manj prizadeti, kajti ona dva sta prav vidna in uvaževana zastopnika našega stanu in naših interesov kot prva funkcionarja dosedanje zbornice za trgovino in obrt. In zdaj »Jutro« slika predsednika in podpredsednika dosedanjega našega zastopstva kot dve propalici, ki goljufata davkarjo, nič ne delata, samo koritarita in sleparijo ter si na nepošten način pomagata kvišku. Lepo pojme bi moral imeti o našem stanu, kdor bi ga sodil po tej »Jutrovi« slikli! In kam, vprašam vas, gospodje tovariši od »Jutra« priporočene liste, bi prišli, če bi Jelačin-Ogrinova stran začela reševati nasprotne kandidate ter jim preiskovati srce

in obisti? Če bi začeli tudi s te strani pregledovati davčne fasije, se interesirati za upravna svetništva, za vse različne gospodarske posle posameznikov in tako dalje in tako dalje? Ali se gospodje res ne zavedate, kakšna nepopravljiva škoda se na ta način prizadeva slovenskemu trgovstvu in obrtništvu, njegovi reputaciji, dal, njegovi eksistenci?

Končam s tem, da izrekam Vašemu listu priznanje, da vodi borbo za našo Zbornico dostojno, stvarno in z globoko moralno zavestjo, da gre za skupne koristi slovenskega gospodarstva. Nadaljujte boj v tem pravcu, ne dajte se zapeljati v osebnosti in odgovarjajte nasprotniku tako, kakor se spodobi onemu, ki ve, da je na njegovi strani dobra stvar; zmerjanje in sramotjenje pa prezirajte. Kajti vedite, da »Jutro« s svojimi nepoštenimi napadi ni nikogar pridobilo, ampak od bilo, med mnogimi drugimi tudi mene, ki bom zdaj čisto gotovo volil Jelačin-Ogrinovo listo!

Napreden trgovec.

Ljubljanski volivci! Obrtniki in trgovci!

Danes in naslednje dni uprizore Žerjavovci lov na vaše glasovnice. Naznanjajo, da pridejo k vam njih zaupniki, da vam izvajajo protizakonito glasovalne listine. Vrzite te agitatorje čez prag.

Da bi obdržali slovensko gospodarstvo še naprej v odvisnosti in bi ga svobodno uničevali, sleparijo z imenom raznih zadrug. Vedite, da je to navadna volivna zvijača. Za stanovske koristi obrtnika in trgovca se bodo potegnili le možje-poštenjaki, ki so zbrani na listi, ki se kratko imenuje Jelačin-Ogrinova lista.

Vsi v boj za javno poštenje! Vsi odločno proti uničevalcem Slovenije — demokratom.

Romunski kralj na Bledu. ~ Maksimović v avdijenci. ~ „Kmetški dan“.

Bled, 8. septembra. (Od našega poročevalca.) Romunski kralj je prispel okrog 1 ponoči na Bled. Kraljica se je peljala nasproti kraljevemu očetu do Rakeka. Nato sta se romunski kralj in naša kraljica odpeljala po železnici do Lesc. Danes popoldne se je romunski kralj peljal v Bohinj, kjer je obiskal princa Pavla in princeso Olgo, ki biva v svoji vili ob Bohinjskem jezeru. Na svojem malem dvosedežnem avtu se je pripeljala tja tudi kraljica. Spremljala jo je princesa, ki je prišla skupno z romunskim kraljem na obisk v Suvober. Romunski kralj je po čajanki odšel v spremstvu nadzornika dvornih lovišč g. Plemela na ribolov, kraljica pa se je odpeljala nazaj na Bled.

Medtem pa je sprejel kralj v avdijenco notranjega ministra Maksimovića. Izgleda, da je šlo za važna vprašanja, ker ni kralj v zadnjem času sprejel nikogar v avdijenco. Radi tega je sklepati, da je bila Maksimoviću vsled

izredno važnih zadev dopuščena avdijenca.

Bled, 8. septembra. (Od našega poročevalca.) Današnji kmečki praznik na Bledu ni bil tako obiskan, kakor je bil v prejšnjih letih. Obenem se je vršila živinska razstava, za katero se kmetje dokaj zanimajo. Pač pa so pogrešali konjsko dirko. Sprevod na kmečki vozovih je izpadel klaverno. Za popoldne napovedanega shoda se je udeležilo približno samo 300 ljudi. Na shodu je govoril minister g. Pucelj. Večina kmetov pa je ostala na Milnem ob jezeru, kjer se vrši vsakoletni sejem. Tako so bili razdeljeni ljudje na dveh krajih, na zborovališču in na sejmišču. Igrala je tudi godba in naravno, da so se mladi in veseli ljudje vrteli pozno v noč. Tako se je zaključil zadnji dan letošnje sezone na Bledu. Po shodu sta se sestala k razgovoru Maksimović in Pucelj; nato sta se odpeljala oba proti Ljubljani.

Konference g. Ace Stanojevića.

DAVIDOVIĆ POJDE V BOSNO. — FINANČNI MINISTER PRI UZUNOVIĆU. — NIKIČEVCI ZADOVOLJNI Z DOSEDANJIMI USPEHI.

Belgrad, 8. septembra. (Izv.) Pozornost politične javnosti je usmerjena na razne konference g. Ace Stanojevića. Stanojević je popoldne obiskal Uzunovića in se z njim dolgo razgovarjal. Po sestanku je Stanojević odklonil vsak odgovor. Rekel je: »Zakaj ste se zbrali okrog mene? Vi časniki ste najbolj radovedni. Priprost Palančanin je prišel v Belgrad, vi pa hočete iz tega napraviti velik političen dogodek. Vprašajte vse te stvari velike politike.«

Nikola Uzunović je glede Stanojevićevega obiska izjavil sledeče: »Imela sva prijateljski razgovor, kar nima s politiko nobene zveze.« »Kako je s Pašičevo vrnitvijo?« »Kar se tiče Pašičeve vrnitve, storite najbolje, ako javnost privedete do tega, da bo čakala njegove vrnitve, ne pa da iz njegovih navodil dela sklepe.« S tem je Uzunović mislil na navodila, ki jih je Dragović prinesel od Pašiča.

Belgrad, 8. septembra. (Izv.) Davidović in narodna poslanca Ljuba Mihajlović ter Aleksander Miović odidejo jutri zvečer v Bosno. Obiskali bodo Sarajevo in Mostar. Pri tej pri-

liki bodo konferirali s svojimi političnimi prijatelji v Bosni in Hercegovini.

Belgrad, 8. septembra. (Izv.) Finančni minister Perić je popoldne obiskal predsednika vlade Uzunovića. Pri tej priliki so ga časniki vprašali, kako je s proračunom za prihodnje leto. Izjavil je, da se bodo dela za proračun izvršila pravočasno, da pa noče dati nobenih izjav o višini proračuna, ker ne želi, da bi moral pozneje svoje izjave demantirati.

Belgrad, 8. septembra. (Izv.) Nikičevci so danes časniki izdali komunike, v katerem poročajo o napredovanju Nikičevih organizacij na Hrvatskem, v Slavoniji, Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Podrobno naštevajo okraje in okrožja, kjer se nahajajo njihove organizacije, bodisi samo njihove, bodisi vzporedno z radičevskimi, bodisi, da so cele organizacije HSS prešle k Nikiću. Posebno zanimivo je, da nastopajo Nikičevci v virovitiški županiji skupno s hrvatskimi federalisti proti radičevcem. Koncem komunikeja izjavljajo Nikičevci, da so z dosedanjimi uspehi zelo zadovoljni.

Spor med vlado in lastniki rudnikov.

PROMETNI MINISTER VZTRAJA NA 15% ZNIZANJU PEMOGOVNIH CEN.

Belgrad, 8. septembra. (Izv.) V sporu med rudarji in vlado ni tekem današnjega dne bilo nobenih novih momentov. Pričakovalo se je, da se bo zvečer vršila konferenca med Uzunovićem, fin. ministrom Perićem in prometnim ministrom Jovanovićem o tem, ali naj se izda odločba o ponudbah zasebnih rudnikov, da se cene premoga nižajo za 10%. Sestanek pa se ni vršil. Minister za promet, ki se je vrnil iz Južne Srbije v Belgrad, je zvečer obiskal predsednika vlade Uzunovića. Ko je odhajal iz predsedništva, je izjavil, da se je z Uzunovićem razgovarjal o svojih vtisih v Južni Srbiji. Kar se tiče vprašanja premoga

je izjavil, da leži sedaj ta zadeva v njegovih rokah. On zahteva 15% znižanje, lastniki pa pristajajo samo na 10%. Ako ne bo prišlo do sporazuma, je Jovanović izjavil vašemu dopisniku, potem bomo iskali premog na drugih mestih.

VELIKA NESREČA V NEW YORKU.

New York, 8. septembra. (Izv.) Včeraj se je dogodila na podzemski železnici silna nesreča. Velik del oboka se je zrušil na potniški vlak in strl strehe pri vagonih. Veliko potnikov je ubitih in težko ranjenih.

Sedmo zasedanje Društva narodov.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Zeneva, 6. septembra 1926.

Vkljub prekrasnemu in za gorato švicarsko deželo pretoplu vremenu je redno zasedanje Društva narodov pričelo v precej neugodnem razpoloženju delegatov. Kriza, ki jo ta zamišljena svetovna organizacija za čuvanje miru in skoge med narodi preživlja, stopa v akuten štadij. Ni čudno, če večina diplomatov ne kaže preveč veselih obrazov. Lepi vsakoletni jesenski dopusti pod firmo zastopnikov posameznih držav v toplo prijazni Zenevi so v nevarnosti in z njimi vred tudi dnevniice in reprezentančne doklade. Ene in druge pa so še vedno vkljub štednji, ki jo uvajajo vse države, toliko sprejemljive, da se nihče ne brani sprejeti težke dolžnosti soodločevanja v svetovnih političnih vprašanjih. Morda je tudi ta okolnost delovala na razpoloženje gospodov diplomatov, morda pa tudi to, da se je otvoritev izvršila v ponedeljek. Tudi diplomati so ljudje.

Kot predsednik sveta je otvoritveno sejo vodil simpatični češkoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš. Njegov trezen nastop se galerijam ni dopadel. Angleške sefražetke, večinoma starejše guvernante — na dopustu v Zenevi, imajo rade ljudi, ki govorijo z rokami in nogami. V svojem govoru je dr. Beneš podal kratek pregled dela Društva narodov v preteklem letu. Veliko in stvarno to delo ni bilo. Vprašanje reorganizacije sveta je absolutno skoraj ves čas in je tudi za vnaprej ostalo nerešeno. G. Beneš je sicer ostal optimist tudi glede tega in želel bi bilo, da bi se njegove nade uresničile.

Ostali del seje je bil posvečen formalnostim: verifikaciji in volitvam. Oboje je poteklo v najlepšem miru. Člani svetovnega parlamenta daleč ostajajo v tem oziru za jugoslovanskimi kolegi. Zborovanja se udeležuje samo 48 držav od 55 članic Društva narodov. Španija, Brazilija, Argentina, Bolivija, Costa-Rika, Honduras in Peru niso poslane svojih delegatov iz solidarnosti radi spora o stalnih sedežih v svetu. Od preostalih 48 je pri volitvi za predsednika letošnjega zasedanja dobil dr. Momčilo Ninčić 42 glasov.

Lep uspeh in velika čast; za državo in tudi za našega zunanjega ministra osebno. V družbi tolikih in velikih svetovnih držav doživeti tako laskavo odlikovanje vsekakor ni mala stvar ne glede na momente, ki so igrali pri tem odločilno ulogo. Brez ozira na osebo je treba priznati, da je naša država s tem pridobila. Število naših prijateljev je veliko in se je ravno pri tej priliki dovolj jasno manifestiralo. Celo večje je kot so to mislili nekateri. Žalibog, to prijateljstvo se kaže samo v slučajih, ki s t v a r n o državi ne prinašajo koristi. V danem slučaju bodo celo nasprotnega značaja, kajti reprezentanca predsednika Društva narodov gre na račun blagajne dotične države. To reprezentiranje pa ni ravno lahko. Okroglo petsto delegatov, njihovih namestnikov in strokovnjakov za najraznovrstnejša vprašanja, in skoro še enkrat toliko časniki, je brezdvoma precejšnja armada posebno pri banketih in na sprejemih. G. Ninčić kot bivši finančni minister bo prav gotovo tudi to nalogo rešil na splošno zadovoljstvo.

Zaleti pa je, da svoj moralni upliv in ugled čim uspešneje izkoristi za blagor in za interese naše domovine.

SPREJEM NEMCIJE V DRUŠTVO NARODOV

Zeneva, 8. sept. (Izv.) Na današnji plenarni seji skupščine je po kratkem nagovoru dr. Ninčić imenoval za predsednika poročevalskega odbora švicarskega delegata Motta. Motta je poročal, da je študijska komisija za reorganizacijo sveta Društva narodov soglasno sklenila predlagati skupščini tri med seboj vezane predloge: 1. za člana D. n. se sprejme Nemška republika; 2. Nemčiji se dodeli stalno mesto v svetu D. n.; 3. število nestalnih mest v svetu D. n. se zviša od 6 na 9. Svet D. n. prosi skupščino, da ta predlog komisije takoj sprejme. Motta je nato v daljšem govoru utemeljeval vezavo teh treh predlogov. Sprejem Nemčije je neobhodna potreba za nadaljnje življenje Društva narodov, izvršiti pa se ne bi mogel, ne da bi zadovoljili njeni zahtevi po stalnem mestu in zahtevam nekaterih držav po nestalnem mestu v svetu Društva narodov. Razmere zahtevajo, da smatramo te tri zadeve kot enako važne za enoto. Skupščina je predlog soglasno sprejela. Navzočih je bilo 48 držav.

Volitve v Trgovsko in obrtno zbornico.

Volivcem v Zbornico.

Danes ali jutri prejmete glasovnice, ki vam jih pošlje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Glasovnice so za obrtnike rdeče, za trgovce modre in za industrijce bele. Glasovnice so v kuvertah, priložena pa je še večja in manjša kuverta za glasovnico, volivna legitimacija in lepak. Ko dobite glasovnico po pošti, potrdite povratnico. Na glasovnico prilepite našo kandidatno listo, ki smo vam jo že poslali in dajte v malo kuverto z napisom »samo za glasovnico«. To kuverto zalepite in jo dajte skupno z volivno legitimacijo, v večjo kuverto naslovljeno na volivno komisijo v Ljubljani. Zalepite jo in oddajte vse skupaj ne frankirano na pošti.

Bodite skrajno previdni, da ne zamenjate kandidatnih list in da ne nalepite one, ki vam jo vsiljuje tajništvo SDS. Za vse informacije se obrnite na krajevnega zaupnika, ali pa na volivno pisarno, Kolodvorska ul. 8, Ljubljana.

VOLITVE SO TAJNE.

Nasprotniki se že sedaj poslužujejo vseh mogočih groženj in volivnega terorja. Ne dajte se begati od esdeesarskih terorističnih metod.

Volivna komisija more ugotoviti le kdo je volil, ne pa, kako je volil.

OPOZORILO VOLIVCEM!

Ne pustite esdeesarjem, da bi vam pulili naše kandidatne liste iz rok, enako ne izročajte glasovnic nikomur. Volite vsi!

Jelačin-Ogrinovo listo!

VSİ NA AGITACIJO ZA POŠTENO STVAR!

Dolžnost vseh pristašev slovenske gospodarske fronte je, da posvetijo vse svoje sile agitaciji za Združeno stanovsko kandidatno listo. Ili je treba od moža, od volivca do volivca, ga poučiti o volivnem aktu in ga pridobiti za slovensko gospodarsko listo. — Vsak somišljenik SLS, SKS, NRS in vsak politično neopredeljeni so sedaj moralno obvezani, da posežejo aktivno v volivno borbo, ter s tem pomagajo uničiti vsemu slovenskemu gospodarstvu škodljivo SDS!

ŽERJAVOVŠKE AGITATORJE ČEZ PRAG.

Žerjavovski agitatorji hočejo pri zbiranju glasovnic terorizirati ljudi. Volivci naj se zavedajo, da je žerjavovcem oblast za vedno padla iz rok. Tudi na ljubljanskem magistratu so jim dnevi šteti. Odločno zavrnite žerjavovske agitatorje čez prag. Kakor hitro se pojavijo v vaši hiši, pokličite pričo, da bo prisostvovala vašemu razgovoru.

Nalepite Jelačin-Ogrinovo listo.

Ponovno prosimo, pazite na sledeča navodila:

1. Okoli 10. septembra dobijo vsi volivci od Volivne komisije Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v skupni kuverti sledeče: a) glasovnico, b) volivno legitimacijo, c) razpis volitev, d) kuverto, na kateri je tiskano: »V to kuverto se sme vložiti samo glasovnica«. Če se vloži še kaka druga lista (legitimacija ali pooblastilo), je glasovnica neveljavna, d) kuverto z naslovom »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. Če kdo teh stvari najkasneje do dne 15. septembra ne prejme, naj jih nemudoma zahteva pri Volivni komisiji v Ljubljani.
2. Najprej naj vsak volivec prebere »Razpis volitev« tako točno, da se more natančno po njem ravnati. Nato naj prečita na volivni legitimaciji »Določbe o veljavnosti glasovnic«.
3. Nato naj vsakdo prilepi na glasovnico listek z imeni kandidatov Jelačin-Ogrinove liste za dotično kategorijo, v kateri voli. Kategorija je označena na volivni legitimaciji. Prilepiti je treba dobro, če se listek z imeni kandidatov samo priloži uradni glasovnici, je glas neveljaven. Če kdo nima listka s temi kandidati, naj jih točno prepiše iz našega lista.

PAZIMO, DA PRAVILNO KUVERTIRAMO.

4. Glasovnica z nalepljenim listkom kandidatov se vloži v malo kuverto, na kateri je zapisano z debelimi črkami: »Samo glasovnica«. To kuverto naj vsak takoj zalepi in jo vloži v večjo kuverto, ki nosi naslov: »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

5. V veliko kuverto je treba vložiti poleg male kuverte še volivno legitimacijo in, če ne voli kdo v svojem imenu, ampak v imenu katerega podjetja, v katerem je družabnik (ca), oziroma poslovodja, mora v veliko kuverto vložiti tudi pooblastilo podjetja, za katero voli. To pooblastilo naj dene še v posebno majhno pisemsko kuverto, da je varovana popolnoma volivna tajnost.

SE NEKATERA OPOZORILO.

Ko je vsak glasovnico z imeni kandidatov, volivno legitimacijo in pooblastilo pod-

jetja, za katerega se voli, vložil v veliko kuverto, se ta zalepi in lastnoročno odda na pošto. Le če je nemogoče, da gre kdo na pošto sam, jo pošlje po popolnoma zanesljivem človeku.

Če bi kdo volivno legitimacijo ali glasovnico izgubil, ali če bi se mu pokvarila, naj zahteva pri Volivni komisiji v Ljubljani nov izvod.

Najkasneje do 22. septembra mora imeti Volivna komisija vse glasovnice v svojih rokah. Volivci pa ne smemo čakati, ampak oddajmo svoje glasovnice na pošto takoj. Zadnji dan bi bil 18. september. Le če iz nepremagljivih vzrokov komu ne bi bilo mogoče oddati glasovnice do 18. septembra, naj jo pošlje tudi kasneje, mogoče bo še pravočasno prispela.

Volivci! Bodite pazljivi!

1. Žerjavovci zbirajo nasilno volivne listine. V okrožnici, ki smo jo včeraj priobčili, naravnost pozivajo na to kršenje zakona. S tem hočejo kontrolirati, kdo se jih boji in kdo ne. — Nihče, ki ima kaj samozvesti, naj ne da torej demokratičnim agitatorjem nobene kuverte iz rok. Kdor jim glasovnico in kuverto izroči, že voli z njimi.
2. Pazite, da volite kandidate, ki so za Vašo kategorijo. Ne zamenjajte listkov, ki jih je treba nalepiti.
3. Listke, ki ste jih prejeli od Jelačin-Ogrinove strani, je treba na glasovnico prilepiti. Zato so gumirane. Če ni nalepljen ta listek, je neveljaven. Torej nalepiti, ne samo priložiti.
4. Žerjavovci so poslali nekaterim volivcem kar dvojne listke za nalepiti. Prosimo, pogledajte natanko v naših listih, kdo so kandidati Jelačin-Ogrinove skupine, da kdo ne nalepi žerjavovskih kandidatov.
5. Pomagajte drug drugemu! Poučujte, opozarjajte, svarite, agitirajte! Vsi na delo! Delajte hitro!

Volivci, skrbno zasledujte volivne sleparije SDS.

Dobili smo zanesljivo poročilo, da so SDSarji naročili več tisoč enakih kuvert, kakršne je izdala uradna Volivna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

SDSarski zaupniki so dobili naročilo od tajništva SDS, da zbirajo in kradejo tudi že zaprte izpolnjene volivne kuverte, da jih raztrgajo, uradne glasovnice prelepijo s SDSarskimi kandidati, delneje v ponarejene kuverte in odpošljejo Volivni komisiji.

SDS hoče krasti že zalepljene glasovnice tudi na pošti in med prevozom v Ljubljano.

Zato prav nujno prosimo sledeče:

1. Vsak naj Jelačin-Ogrinovo kandidatno listo dobro prilepi na uradno glasovnico.
 2. Zaupniki naj pošljejo točna poročila, koliko glasov bo oddanih v posameznih krajih za Jelačin-Ogrinovo listo, da moremo kontrolirati zlorabe.
 3. Vsako zlorabo takoj sporočite volivni pisarni, Kolodvorska ulica 8.
 4. Imena vseh tistih, ki bodo zbirali glasovnice za SDS istotako sporočite volivni pisarni, Kolodvorska ulica 8.
- Te dni bo boj za glasovnice! Vsak mora storiti svojo dolžnost, da se ne posrečijo goljufije SDS.

O pooblastilih posebej.

Za delniške družbe, za družbe z o. z., komanditne družbe, gospodarske in pridobitne zadruge ter kreditne zadruge in društva, ki imajo kako trgovsko, obrtno ali industrijsko podjetje ter so uvrščene v volivni imenik, voli pooblaščenec (predsednik, član upravnega sveta, ravnatelj, prokurist, poslovodja), ki je po pravilih upravičen zastopati dotično družbo, za drugo ali društvo. V ta namen se mu mora izstaviti pooblastilo, ki naj se glasi takole:

Volivni komisiji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Podpisana tvrdka pooblašča gosp. (ravnatelja, upravnega svetnika, upravnega vodjo, prokurista) L. I. iz, da izvrši v njenem imenu volivno pravico za zbornične volitve dne 22. septembra 1926.

V dne

Podpis tvrdke, kakor je predpisan po pravilih.

To pooblastilo, ki ima obliko dopisa, mora pooblaščenec izročiti volivni komisiji, ako odda glasovnico in volivno legitimacijo osebo. Ako pa pošilja glasovnico in legitimacijo po pošti, mora priložiti pooblastilo volivni legitimaciji.

Podjetja, ki so v likvidaciji,

volijo prav tako po pooblaščenju. Pooblastilo naj se izda enemu likvidatorjev, ki so upravičeni za zastopstvo.

Državna in samoupravna telesa

volijo po pooblaščenju. Pooblastilo se izda osebi, ki je uradno postavljena na čelo podjetja (ravnatelj).

Ako je lastnik podjetja umrl,

a zapuščina še ni prisojena dedičem, voli za zapuščino oseba, katero je postavilo sodišče, da jo upravlja. Dotičnik se mora izkazati s pooblastilom, ki mu ga izda sodišče. V pooblastilu ima biti navedeno, da je dotičnik upravičen zastopati zapuščino umrlega podjetnika ter za zapuščino izvršiti volivno pravico.

Za osebe, ki so pod varstvom

(mladoletniki) ali skrbstvom (preklicani) voli varuh, odnosno skrbnik. Izkazati se morajo s pooblastilom, ki mu ga izstavi pristojno sodišče in iz katerega je razvidno, da je postavljen za varuha, odnosno skrbnika.

Družabniki

(kompanjoni) javnih trgovskih družb volijo vsak zase. Kot volivec je v volivni imenik vpisan družabnik posebej in ne javna trgovska družba kot taka. Javne trgovske družbe zato sploh ne volijo, temveč le posamezni družabniki, ki so vpisani v volivni imenik.

Nasilje in laž.

Dve sredstvi uporabljajo demokrati pred vsakimi volitvami. Prepričani so vselej, da bodo s tem zmagali, pa so zato seveda vselej po notah tepeni.

Ti dve sredstvi sta: nasilje in laž. Kako so zatirali pred zadnjimi skupščinskimi volitvami vse, kar ni bilo njihovega! Tepeni so bili zato, da so se zvjali. — Za sedanje volitve v zbornico poskušajo izvrševati nasilje s tem, da hočejo nasilno zbirati kuverte. Zamenjati hočejo potem glasovnice, deloma pa uničiti glasove za Jelačin-Ogrinovo listo. Kakor že vsako nasilje, se bo tudi to maščevalo. 22. september bo priča, da je naše ljudstvo toliko svobodoljubno, da se balkanske metode, ki jih hočejo uvesti samostojni demokrati ne bodo obnesle. Doli z nasiljem!

Drugo orožje je laž. Ker ne vedo drugega, lažejo na debelo o naših kandidatih. Liberalci žerjavovskega kova je imel vedno ljudi za neumne. Njihovo časopisje misli, da so trgovci in obrtniki tako nespametni, da bodo verjeli iz trte izvitke bedastoče demokratičnih listov. Trgovci in obrtniki bero in si svoje mislijo. Ta volivna borba bo sijajen dokaz, kako laže lažnjivec najbolj sam sebi!

Ugotovitve na „Jutrovo“ blatenje g. Ivana Ogrina.

Včeraj je »Jutro« zalučalo tudi na podpredsednika trgovske zbornice gospoda Ivana Ogrina prav debelo kepo blata. Ker ima slovenska javnost že toliko izkušenj z »Jutrom«, da gre mirno preko njegovih ogabnosti, odgovarjamo samo z ugotovitvami:

1. »Jutro« natoleuje in laže, da je gospod Ivan Ogrin nepošteno gospodaril kot predsednik komisije za stvarno demobilizacijo. — Za gospodom Ogrinom pa je dr. Žerjav postavil v ta urad svojo najzvestejšo zaupnico, ki so vse akte pregledali. Postavili so posebno komisijo, ki je delala in preiskovala celo leto. Štela je člane, ki so imeli po 2000 Din mesečnega honorarja, dasi so bili državni uradniki, pa ni našla na vsem poslovanju g. Ogrina nobene napake.

2. Ugotavljamo, da Ogrin ni niti hotel niti mogel samovoljno gospodariti v demobilizacijski komisiji, ker se je vse oddajalo v sejah, katerim je prisostvovalo 14 članov, med njimi veliko državnih uradnikov in mnogo pristašev SDS. Le manjše oddaje je izvrševala eksekutiva dveh državnih uradnikov inženjerjev in načelnik Ogrin.

Komisija je oddajala blago po sledečih načelih:

Kolikor mogoče vse blago mora ostati v Sloveniji, dobiti ga morajo obrtniki-interesenti po kar najnižjih cenah. Mnogo tega blaga so dobile razne institucije brez ozira na strankarsko pripadnost. Denar za to blago je komisija oddajala deželni vladi, ki je dajala posojila raznim institucijam. Denar je ostal ves v Sloveniji.

Ko pa je prišel na vlado dr. Žerjav, je odprl vrata znanemu polkovniku Vasiču.

In v tistem času je izginilo ogromno premoženje stvarne demobilizacije, ki so ga razpeljali neznano kam po Srbiji. Kar je še ostalo, je uničil požar, ki je tudi iz neznane vzroka nastal. In potem so upostavili drugo komisijo, ki je ugotovila strašne malverzacije nekega drugega odličnega člana demokratske družbe. Ta komisija je ugotovila, da je dotični gospod oškodoval Slovenijo za težke stotisočake, ki jih je pobasal v svoj žep. Tista afera je smrdeła po Belgradu in vsej državi. To je bil odličan član demokratske družbe.

V času, ko je bil na vladi dr. Žerjav, je začelo premoženje stvarne demobilizacije romati v Belgrad. Od korporacij so se začeli neizprosno izterjivati računi in demokrati so pripravili demobilizaciji žalosten konec. Kot značilno omenimo še, da se je po odhodu g. Ogrina uradovalo pri demobilizaciji s cirilico.

2. Nadzorstva zgradbe poslojpa zbornice za trgovino, obrt in industrijo nima gospod

Ogrin. Nadzorstvo vodi in oddaja vsa dela prezidij zbornice, kjer je Ogrin član in referent, člani so pa tudi Žerjavovci. O vseh predlogih in načrtih so se imeli priliko izjaviti tudi Jutrovci. Vsi računi so vsakemu zborničnemu svetniku — tudi jutrovskim — znani in vsak si jih je in si jih bo lahko vsak čas ogledal.

Delo pri zbornici je umetniško delo prvega razreda, ki ga že danes občudujejo umetniki. To po večini niso dela pri zbornični stavbi iz Ogrinove stroke, ampak dela kamnosekov. Kako naj ima Ogrin za 17 raznih obrti pri zborničnem poslojpu povsod svojega »Strohmann«? Kaj takega si more predstavljati le »Jutro«.

3. Ogrinovo delo pri Pokojninskem zavodu doslej niti njegovi najhujši sovražniki še niso smatrali za nekorektno ali napačno. Ogrinova izjava v tem zmislu in v tej obliki, kakor jo je napisalo »Jutro«, je lažnjiva izmišljotina.

4. Za Zbornico redno potujejo uradniki, večkrat tudi g. Franchetti, ki prav rad hodi zastopat slovenske obrtnike v Zagreb in v Belgrad, kar je Zbornico stalo že lepe vsote. Ložar pa je potoval samo enkrat v 17 letih svojega poslovanja v Zbornici.

5. »Jutro« hoče, da o vsakem kandidatu razkrinkavamo vse njegove poslovne zveze, vsa prevzemanja in oddajanja del, vse »kompanije«. Ker nečemo škodovati posameznim obrtnikom, se na to polje ne spuščamo.

6. »Jutro« bo dobilo za včerajšnjo svojo grdobijo še drugačen odgovor.

Ogrin je ustanovil zidarsko zadrugo v Ljubljani, zadrugo rokodelcev na Vrhniki in je sodeloval pri ustanavljanju tolikih obrtniških društev in organizacij, da mu gg. Franchetti in tovariši niti do gležnjev ne sežejo.

SDS lista kopni kakor sneg.

Podpisani sem zvedel, da se nahaja v dnevniku »Jutro« oglas volivnega odbora za volitve v Trgovsko zbornico, med drugimi podpisi tudi moje ime. Ker pa mene ni nikdo tozadevno vprašal in tudi nisem nikomur mojega pristopa v kak odbor obljubil ali podpisal, izjavljam, da nisem v nikakem volivnem odboru za te volitve in da se ne strinjam z imenovanim proglasom.

SIMON BLATNIK,

trgovina mešanega blaga in gostilna, Staravas-Velenje, Slovenija.

Naši sestanki.

Včeraj so se vršili prav dobro obiskani sestanki trgovcev in obrtnikov v Radovljici, na Jesenicah in na Bledu. Po ročala sta gg. Jelačin in Ogrin. V torek zvečer pa se je vršil sestanek v Brežicah, na katerem sta govorila gg. Jelačin in Kocmur. Vsi sestanki so prav dobro uspeli in je povsod vladovalo veliko navdušenje za združeno stanovsko listo. Enaki sestanki so se vršili v Trebnjem, Višnji gori, Kostanjevici in v več krajih v cerkniški okolici.

POLOM ŽERJAVOVŠKE KANDIDATNE LISTE.

Zadnje upanje za volivno agitacijo razen pobiranja in izsiljevanja glasovnic so stavili esdeesarji na objavo trgovske kandidatne liste. Da Franchetti med obrtniki nima nobene zaslombe več, to so SDSarji že sami tudi uvideli. Torej trgovce, te je treba vzeti na piko in jih napasti z vso silo. Tukaj morda vendarle še dobi SDS kak mandat. Najboljše agitacijsko sredstvo je dobra kandidatna lista. Zato se je ves SDSarski štab dvignil na avtomobile in širom Slovenije so iskali kandidate in pobirali podpise. Trudili so se, da bi dobili na svojo listo še katerega drugega človeka izven najožje klike SDS. Pa nihče ni hotel tega sprejeti. Tako je SDS končno morala objaviti listo z imeni samih najznačilnejših njenih pristašev, ki kot izraziti strankarji ne morejo nikogar za seboj potegniti.

Koga n. pr. predstavlja v Ljubljani gosp. Ernest Hieng? Komu v Mariboru in sploh v mariborski oblasti bo padlo v glavo, da bi volil g. Vilka Weixla? In koga bo potegnil n. pr. g. Sirc v Kranju? Razen najzagriženejših pristašev SDS ne bo nihče šel za možni, ki so jih dejali SDSarji na svojo listo.

Nasprotno! Cela Slovenija z zadoščenjem ugotavlja, da se tudi v takozvanih naprednih krogih ni našla nobena pomembnejša osebnost, ki bi bila dala svoje ime na razpolago SDSarjem.

Zlasti sta pa Ljubljana in Maribor naravnost manifestirala proti agromerkurskemu poizkusu s tem, da se ljubljanski in mariborski trgovci niso dali uvrstiti niti med podpisnike. Ali ni porazno za SDS, da za svojo listo v obeh največjih mestih Slovenije ni mogla dobiti niti deset podpisov? »Jutrovski« proglas sam govori bolj kot vsaka agitacija: SDSarski kandidati so že propadli.

VPRAŠANJE.

Tem potom javno vprašam »Zvezo industrijcev za Slovenijo«, kako da je prišlo do tega, da na listi za skupino industrije kandidirata gg. Praprotnik in Sirc, bančna ravnatelj, ki nimata z industrijo absolutno nobenega opravka, prave industrijce pa kandidira za njune namestnike? To bi radi vedeli.

En industrijec v imenu mnogih.

Pozdravljeni, svečeniki Pravice!

Iz cele kraljevine ste prišli, iz vseh delov naše zemlje. Prišli ste pričati o pravici. Treba je, da se v današnjih prilikah izpriča njena sila, njen pomen in njen težki položaj. Treba je, da njeni klicarji in čuvarji dvignejo svoj tehtni glas enodušno in slovesno za njeno veljavo in za spoštovanje pred njo!

Ali je to nujno? To je nujno! Širne množice v naši kraljevini iščejo rešitelja iz zmedenosti, ki nastaja v pravnem oziru vedno hujša, kličejo po pravih spoznavalcih in glasnikih Pravice, te slepe božje dekle, pomočnice in zaščitnice šibkih.

Pozdravljeni! Pozdravljeni na zemlji, ki je vajena reda in ki še najbolj spoštuje zakon. Našemu ljudstvu ni zakon izraz parlamentarne večinske volje, našemu narodu je

dober zakon izraz volje božje. Zato pa ne veruje v njegovo svetost in obveznost, če krši naravno, če krši božje zapovedi. Zakaj volja božja nima v sebi nesoglasja, nima v sebi nasprotja! Naš narod prenaša sicer slab zakon, prenaša radi tega, da je red, toda vanj ne veruje. Spoznava nasilje in se mu mora kloniti, toda ve, da je nasilje možno samo v materiji, da se mu duh ne vda!

In v tem spoznanju svetosti in nedotakljivosti naravnih pravic, v spoznanju, da je vest, ki je nad pravico, in samo tisto pravica, kar je v soglasju z njo, v tem spoznanju občuti naš narod: inteligent kateregakoli poklica, kmet, delavec in obrtnik gorko radost nad Vašim prihodom.

Naš narod veruje v Pravico!

Manifestacijsko zborovanje hišnih posestnikov v Ljubljani.

Včeraj dopoldne se je pred manifestacijskim zborovanjem vršilo nadaljevanje tretjega kongresa »Svojine«, in sicer volitev upravnega odbora. Za predsednika so delegati soglasno izvolili prejšnjega predsednika. Upravni odbor je sestavljen sledeče: predsednik dr. Mihajlo Marinković, Belgrad, člani uprave so pa: Andrija Aglič, Split, Juraj pl. Čačković, Zagreb, Mihajlo Ebrić, Zagreb, Ivan Frelj, Ljubljana, Luka Javor, Vinkovci, Zora Meixner, Zagreb, Blagoje Nedić, Belgrad, dr. Ivo Pilar, Zagreb, dr. Lovro Požar, Ljubljana, Toša Vaselić, Sremska Mitrovica.

Članarina ostane ista kot lansko leto. Nato sprejmejo delegati resolucije, ki se bodo predložile na manifestacijskem zborovanju.

Okrog 10. se je nabralo v »Unionske« dvorani veliko število zborovalcev. Predsednik Marinković je shod otvoril in pozdravil navzoče zastopnike ministrstva, velikih županov, ljubljanske mestne občine, policije in drugih oblasti. G. Marinković je kot Belgrajčan pozdravil Ljubljano in Slovence, ki so s svojim dosedanjim intenzivnim delom zadivili celo državo. V nadaljnjem govoru je grajal Radičovo stranko, ki ni v korist hišnih posestnikov ničesar storila. Hišni lastniki in najemniki morajo stremeti za istim smotrom, za zidanjem novih stanovanjskih hiš.

G. Frelj je prečital pozdrave, katere so poslala društva hišnih posestnikov iz Pariza, Berlina, Budjevice, Prage, Belgrada, Zagreba, Maribora, Celovca in pozdrav narodnega poslanca dr. Kuloveca.

V imenu mestne občine je kongres pozdravil gerent ljubljanske mestne občine dr. Dinko Puc, ki je v svojem kratkem govoru poudaril, da se bo stanovanjska kriza rešila le s sodelovanjem vseh čimteljev. Trud občine mora podpirati tudi država.

V imenu Trgovske zbornice je g. Zagar zagotovil pomoč. Ze dosedaj je zbornica vedno podpirala zahteve hišnih posestnikov.

V imenu Koroške zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov je kongresu želel največji uspeh g. Wedam iz Beljaka.

Član belgrajškega občinskega sveta in odborik belgrajške organizacije hišnih posestnikov gospod Nedić je v svojem govoru grajal postopanje stanovanjskih sodišč in z dvema slučajema pokazal, kako težko stališče imajo pri stanovanjskih sodiščih tisti, ki si sedaj kupijo hiše.

Za njim je dobil besedo zastopnik graškega Društva hišnih posestnikov in avstrijski državni poslanec g. Felix Piston. Zborovalce je pozdravil v hrvatskem jeziku, nato pa je nadaljeval nemško in je v svojem govoru obširno orisal stanovanjske

razmere v Avstriji. Avstrijski socialni demokrati streme za tem, da bi potom visokih davščin pritiskali hišne lastnike, da prodajo svoje hiše, katere kupujejo socialni demokrati, ki imajo že v svoji posesti nad 7000 hiš. Hišnim lastnikom prinaša dandanes hiša na Dunaju eno osemstajsetsočinko pred vojno v hišo vložnega kapitala. To je vrednost ene zemlje. Avtrija je izdala l. 1922. dva zakona: stanovanjski in najemniški zakon, od katerega imajo hišni lastniki eno samo korist, namreč da so se spametovali. Videli so, da je edina rešitev v organizaciji. In res obstoja danes v Avstriji 500 društev hišnih lastnikov, ki imajo v sebi organiziranih do 70.000 hišnih lastnikov. Tedensko izdajajo svoje lastno glasilo, ki izhaja v 54.000 izvodih. Glavni boj vodijo avstrijski posestniki proti socialnim demokratom, ki hočejo odvzeti hišnim lastnikom njih hiše, trgovcem in obrtnikom pa njih trgovine in delavnice ter iz njih ustanoviti konzume. Hišni lastniki so proti »Auforderungsgesetz« lansko leto oktobra, novembra in decembra sklicali 783 protestnih zborovanj in s 31. decemb. 1926 je bilo tega zakona konec. Razmere v Nemčiji so še slabše. Tam imajo hišni posestniki silno močno organizacijo, ki šteje 750.000 članov. Povojna doba, ki tlači hišne posestnike v vseh evropskih državah, je združila v enotno bojno črto hišne posestnike iz 23 držav, ki se hočejo boriti za skupne stanovske interese.

Dr. Oskar Trnka iz Dunaja je v nemškem jeziku naglasil, da hočejo avstrijski socialni demokrati razlastiti hišne lastnike brez vsakršne odškodnine. Zastopal je stališče, da pomeni razlastitev brez odškodnine boljše življenje, proti kateremu se morajo hišni posestniki najodločnejše boriti. Zasebna lastnina bodi prosta. Kakor g. Piston je tudi on grajal postopanje socialnih demokratov. Najpreje z visokimi davščinami odvzamejo kapitalu, ki je vložen v hiše, vsak donos. Vseled tega ta kapital nima nobene vrednosti in je zelo ceno na prodaj. Socialni demokrati pridno nakupujejo hiše in posedajo že velik del dunajskih hiš.

Na koncu zborovanja je g. Frelj prečital resolucije. Prva resolucija se tiče stanovanjskega vprašanja. Zahteva se ukinitvev stanovanjskega zakona. Druga resolucija se tiče davka. Zahteva se lajšanje davčnih bremen. V resoluciji o kreditih se zahteva, da gredo država in denarni zavodi hišnim posestnikom čimbolj na roko. V zadnjih dveh resolucijah se pozivajo hišni in zemljiški posestniki, da se čim trdnjeje organizirajo. Zadnja resolucija govori o agrarni reformi. V njej se zahteva, da država pri delitvi zemlje pravično postopa. Shod se je ob 12. uri zaključil.

Beleške

△ Bodočnost našega naroda. Na svojem shodu v Splitu je rekel g. Pribičević: »Mi gledamo s ponosom na bodočnost našega naroda, ki bo tu na jugu in zapadu nosil ključ Evrope...« — K temu piše srbska »Samouprava«: »To je istotako smešna kakor šefa SDS nedostojna poza. Naš narod se zares s ponosom lahko ozira na tisto, kar je on (narod) sam storil za svojo bodočnost, in s polnim zaupanjem lahko gleda v svojo bodočnost. Toda jako težko bi se našlo te količjak resnega v delovanju g. Pribičevića, radi česar bi on in njegova grupa imela razloga biti ponosni na to bodočnost. Zakaj v času, ko se je ta bodočnost ustvarjala, je bil on daleč od tega posla. Mi mu tega ne zamerimo, toda obsoditi moramo drznost, s katero se on ponaha s sadovi tujega dela... — Da, da, drznost, to je tisto. Drznost, s katero se tudi mali Moric v »Jutru« toliko šopiri na račun dedščine nekdanjih poštenjakov slovenske liberalne stranke dr. Tavčarjevega kova, ki so jo pa SDS-arji v teh sedmih letih že popolnoma zapravili.

△ Sapienti sat. Potem ko je »Jutro« samo razkrilo, kako in zakaj je SDS preprečila izvršitev odloka notranjega ministra o izpremembi na ljubljanskem magistratu in s tem preprečila vzpostavitev ljubljanskega občinskega sveta, in smo mi to dejstvo primerno pribili, pa »Jutro« hladnokrvno dalje laže in piše, da so intrige klerikalcev preprečile vzpostavitev ljubljanskega občinskega sveta.

Upravni odbor Glavne zveze Društva hišnih in zemljiških posestnikov.

Od leve na desno sedijo: 1. Zora Meixner, Zagreb; 2. dr. Mih. Marinković, Belgrad (predsednik); 3. Juraj pl. Čačković, Zagreb; 4. Ivan Frelj, Ljubljana; 5. Blagoje Nedić, Belgrad. Od leve na desno stojijo: 1. Toša Vaselić, Sremska Mitrovica; 2. Andrija Aglič, Split; 3. dr. Ivo Pilar, Zagreb; 4. Luka Javor, Vinkovci; 5. Mihajlo Ebrić, Zagreb; 6. dr. Lovro Požar, Ljubljana.

Orli v Rimu.

Rim, 4. septembra.

Nad vse slovesna avdijenca pri sv. očetu je napravila na naše izletnike sijajen vtis. Kljub hudi vročini, katere pač nismo navajeni, je veliko izletnikov danes obiskalo one svete kraje, ki so namočeni s krvjo mučencov. Kolosej, katerega so gradili judovski sužnji mehkužnim Rimljanom, je sicer sedaj le razvalina, toda prav ta razvalina glasno priča tudi modernemu svetu o krutih preganjanjih kristjanov. Sveti strah prevzame človeka, ko stopa skozi visoke oboke proti areni. Tukaj, na teh tleh so se torej odigrali oni strašni prizori, katere nam popisuje Laktancij. Zdi se, da slišimo iz podzemeljskih ječ šepetajočo molitev kristjanov. Lože in gledališče se polni, ljudstvo kliče po krvi Ave Caesar, morituri te salutant — pozdravljen vladar, umirajoči te pozdravljamo, tako zadoni pred razkošno opremljeno ložo. Izza močnih zapahov pridre divje zverine in se vržejo na žene in starčke, otroke in može, na dekleta in mladeniče. Kri teče v potokih. O Dijoklecijan, ali si vedel, kakšno drevo bo traslo na teh svetih tleh — ali si vedel, da bodo prihajali narodi od severa in juga, od vzhoda in zapada pod to drevo — da, da vidimo tukaj potrjeno resnico, da je bila kri

prelita na teh tleh seme novih kristjanov! Francoze in Belgijce, Švitarje in zastopnike »Deutsches Jugendkrafta«, Slovence in Hrvate je ta popoldan združil na razvalinah Koloseja. Vsi ti obiskovalci začutili, da so eno, da jih druži ena velika sila — ideja, ki je danes prav tako močna, kot pred 16 stoletji.

Naša pot nas je vodila dalje po Apijski cesti proti Kalistovim katakombam. Z boječim srcem, moleč smo vzeli v roke sveče in tiho smo stopali v podzemeljske rove. Pot nas je vodila iz nadstropja v nadstropje, iz hodnika do malih kapelic — kjer je počivalo nad milijon prvih kristjanov. Rimska vlada je prepovedala kristjanom shajati se k službi božji, zato so se shajali le tukaj globoko pod zemljo na grobovih svojih dragih. Slike, kipi, napisi, golobček z oljčno vejico v kljunu, riba s košarico kruhov, po 17 stoletjih nemo pričajo o živih prvih kristjanov. Marsikateri si je zastavil vprašanje, ali bi ti bil tako junaški kot je bila dvanajstletna Neža, ali Cecilija ali Tiburcij? Obisk v katakombah napravi na človeka čudovit vtis. Sam ne veš, kaj se vleže na dušo in srce le zdi se, da grobovi nemo sprašujejo tvojo vest in pojejo lepo pesem o večnem miru in pokoju. Kri zastane človeku po žilah, ko se vstavi pred grobom sv. Cecilije. Njeno telo, ki je počivalo stoletja in stoletja nestrohnje-

no na tem kraju, je sedaj izklesano v bel marmor. Okrog in okrog kipa gore sveče, ves grob je z belimi astrami — nehoti, sama od sebe se duša tukaj zateče pod njeno varstvo, ona pač čuti, kje je doma pravi mir.

Obiskali smo še Sebastjanove katakombe, kjer so silno zanimivi šele pred par leti odkriti spomeniki, ki se nanašajo na bivanje sv. Petra v Rimu. Mimo kapelice »Quo vadis Domine« smo v nekaj minutah že dospeli do močvirja in nadvse krasne cerkve sv. Pavla. Ze pročelje samo napravi čudovit vtis, kaj šele notranjost. Skozi barvana okna so se ravno vsipali solnčni žarki, marmornata tla so odsevala v lepih mavričnih barvah. Do 200 ogromnih stebrov deli cerkev na 5 ladij. Ne vem, če je še kje na svetu zbrana večja zbirka marmorja kot na stenah in tlaku svetišča sv. Pavla. Kako lahko človek moli na tem prostoru, kako se čutimo blizu nebeskega bivališča! Tudi svetišča sv. Pavla pri treh fontanah smo obiskali, kjer visi tudi spominska tabla, s sliko naših Brezij. Solnce se je že nagibalo proti zatonu, ko smo se vozili proti rimskemu mestu. Vsa okolica je sedaj rujava, požgana od suše in vročine. Ni čuda, da so tudi naša izsušena usta zahrepenela po hladni pijači. Zato smo se zvečer utaborili tamkaj, kjer je napisano trikrat est, est, est. Z mirnim srcem lahko podpišemo, da vdis odgovarja resnici.

Avijatik Bogomil Jaklič.

Med zmagovalci pri letalski tekmi na progi Novi Sad-Skoplje-Zagreb-Nov Sad je na četrtem mestu Slovenec, 23 letni g. Bogomil Jaklič, sin pisatelja in upok. učitelja g. Fr. Jakliča. Priboril si je nagrado v znesku 25 tisoč dinarjev.

Tu se seveda neha vse. In prepuščamo poštenu slovenski javnosti, da kvalificira to »Jutrovo« frivolno komedijanstvo, kakor zasluži. Sicer bo pa kakor za vse tako tudi za to svojo največjo pregreho SDS ob svojem času prejela zaslužno plačilo, da si ga bo za vedno zapomnila.

△ Za državno in narodno edinstvo. Na neprestano bahanje g. Pribičevića, kako da dela on s svojo SDS samo za idejo državnega in narodnega edinstva, ugotavlja radikalna »Samouprava«, da je to, kar dela danes g. Pribičević s svojo politično grupo, obupna borba proti narodnemu in državnemu edinstvu. Kajti delitev državljanov na državotvorne, na zasluzne za državo, katerim treba da pripade glavna vloga v državnem življenju, in pa na nezasluzne, ki imajo sprejeti kot zakon voljo onih prvih, to ne more biti akcija za državno in narodno edinstvo. Po tej koncepciji bi se imel narod razdeliti na dve ljuto razprti polovici, pa da tako v večni in nepomirljivi borbi sam s seboj lomi tudi svoje državne moči. Po takem delu naj bi se ideja narodnega in državnega edinstva za vedno vtopila v strupen morju bratovske mrznje in neprizanesljivosti. — Povsem točno karakterizira tu »Samouprava« razdiralno delo SDS, ki ga na Slovenskem v velikem slogu izvaja zlasti »Jutro«. Odkar ta list izhaja, ne počenja drugega, kakor da ubija idejo narodnega in državnega edinstva. Prvič je razkričal vse Slovence, ki niso v taboru SDS, za protidržavne in protinardne, drugič pa si na vse mogoče načine dan na dan prizadeva, kako bi bolj zastupil dobro razmerje med Slovenci in Srbi in zasejal medsebojno sovraštvo. Neprestano dopoveduje srbski javnosti, kako da Slovenci Srbe sovražimo, čeprav lahko z lučjo iščes kakga sovraštva med našim ljudstvom, pa ga ne boš našel. Če naši ljudje zabavljajo na slabo centralistično vladno, to še daleč ni nobena mržnja proti Srbom, ampak v očeh »Jutra« je seveda vsaka slovenska kritika režima že srbofobstvo, kakor da bi tudi med srbskim narodom ne bilo nezadovoljstva nad današnjo državno upravo. In zahteva po slovenski avtonomiji, to je seveda za centralistično »Jutro« najhujša antidržavnost, to je separatizem, znak plemenske mrznje in bogve kaj še vse hudega; da pa je avtonomija temelj demokratične države, tega pa njegovi reakcionarni, nazadnjaški miselnosti seveda nikakor ne gre v glavo. — Zato pa konstatiramo: ideja državnega in narodnega edinstva je že bila tu, ko ni bilo še SDS in njenega časopisa. SDS pa je tej ideji doslej največ škodovala. Ko bi ne bilo njenega razdiralnega delovanja, bi bila se ta ideja do danes v naši državi gotovo že sama od sebe vedno bolj okrepila. Največja nevarnost za idejo državnega in narodnega edinstva, to je SDS in njeno delo. Zato je dolžnost vseh patriotov, da idejo državnega in narodnega edinstva rešijo te nevarnosti. Veseli nas, da je to spoznanje, ki je pri nas Slovencih že zdavno splošno, začelo zdaj dozorovati tudi med Srbi.

K PLATNENI OBLEKI
KUPITE PLATNENO OBUTEV

Moški 99° - Zenski 65° -
Otroški 49° -

Bata

Dnevne novice

★ **VSEM SOMISLJENIKOM!** Najodločilnejši dnevi za volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Odločuje se usoda 33.000 volivcev, obrtnikov in trgovcev. S tem pa velikega dela gospodarskega življenja Slovenije. Gre za to, da se zlomi nasilje klike, ki je uničevalo od prevrata sem vse naše gospodarstvo. Zato vsi te dni na delo! Nobena glasovnica v napačne roke. Prepričite vse sleparije demokratske klike. Z delom pohitite!

★ **Demokratske sleparije treba preprečiti.** Zato naj naši zaupniki pazijo tudi na pošte. Naj takoj sporoče vse nerednosti našim volivnim pisarnam. Ne bomo odnehali, dokler vsi krivci ne bodo eksemplarično kaznovani. Pošiljke dogovorjeno za znamujete!

★ **Cekin se je spremenil v** Od vseh strani dobivamo pismene in ustne izjave, kako je vplivalo na sicer politično neopredeljene in celo na doslej demokratske trgovce in obrtnike ostudni napad »Jutra« na gg. Jelačina in Ogrina. Kakor so »Jutrovi« mislili, da si bodo z razbitjem shoda dr. Korošca po svoji orjunaški gardi zagotovili zmago pri skupščinskih volitvah v Ljubljani, pa so bili baš radi tega še bolj sijajno tepeni, ravno tako bo efekt njihovega napada na gg. Jelačina in Ogrina ta, da jih bodo 22. septembra dobili pošteno po grešni grbi, tako da bo njihov poraz še sramotnejši, nego bi itak že bil. Mi smo zato »Jutra« za njegove napade zelo hvaležni, ker s tem samo nabira čim več glasov za gg. Jelačina in Ogrina.

★ **Nemški učenjak v Jugoslaviji.** V Mariboru se je mudil nekaj dni profesor za jugoslovanske jezike na graški univerzi g. dr. Josik Matl. Potoval je dalje časa po naši državi, kjer je stopil v kulturnih centrih v stik z našimi znanstvenimi krogi. V Mariboru si je ogledal »Studijsko knjižnico«.

★ **Ob priliki polaganja vogelnega kamna** Godbenega doma v Domžalah v nedeljo dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne se bo vršila velika slavnost. Sprejem gostov pred pošto, nato odhod z domžalsko in mengeško godbo na lince mesta. Vzidava vogelnega kamna, katerega položil gosp. župan ob navzočnosti občinskega odbora in vseh domačih društev. Slavnostni govor bo govoril skladatelj gosp. prof. Emil Adamič. Po slavnosti se bo vršila velika vrtna veselica ob vsakem vremenu pri gosp. Osetu (Nova pošta) v prid Godbenemu domu v Domžalah.

★ **Praktična iznajdba Mariborčana.** Gosp. Franjo Kranjc je praktično izbral nekatere fizikalne pojave za zanimivo novost, katero si je dal patentirati. Gosp. Kranjc je izdelal napise in slike, ki se v temi svetijo, kakor »radio« številke na nekaterih žepnih urah. Napisi so iz lesenih plastično izdelanih črk, ki bodo podnevi veljali kot navadni napisi, ponoči pa bodo blesteli. Svetlobni učinek črk traja približno 4 leta, nakar se morajo iznova pripraviti.

★ **Spomenik kralja Petra** bodo odkrili prihodnji mesec v Velikem Bečkereku. Spomenik je že skoro popolnoma sestavljen. Predstavljal bo kralja Petra na konju.

★ **Španske brodoge na Jadranu.** V torek zvečer so prispele v Split tri španske vojne ladje. V Splitu ostanejo tri dni. Radi tega oblika je prišel v Split tudi španski poslanik v Belgradu.

★ **Državna kmetijska šola na Grmu** je vsled ravnokar izvršene nove preuredbe kmetijskih šol v državi uvrščena v kategorijo živinorejsko-poljedelskih šol kot specialna živinorejsko-poljedelska šola. Šola je enoletna ter traja od 1. oktobra do 30. septembra naslednjega leta, počitnice v avgustu se zmanjšajo na 14 dni. Poučevalo se bo na šoli kot doslej v vseh kmetijskih panogah, seveda posebno še v živinoreji in poljedelstvu. Zimska šola je ukinjena, izvzemši drugi letnik, ki ga dovrše lanski prvoletniki. Učenci se dele na državne in privatne in sicer se sprejme letno 30 učencev, od teh 20 državnih in 10 privatnih. Državni učenci se šolajo na zavodu na državne stroške, privatni na lastne stroške. Kandidate (prosilce) za državne učence sprejemajo okrajne komisije, obstoječe iz okrajnega glavarja, okrajnega zdravnikarja, okrajnega ekonomista in treh članov okrajnega zbora. Izbor učencev iz kandidatov sprejetih po okrajnih komisijah, izvede ravnateljstvo šole, ki obvesti sprejete in jih pozove k nastopu šolanja. V šolo na Grmu se sme sprejeti 20 državnih učencev iz ljubljanske oblasti. Le-ti morajo biti sinovi kmetovalcev, to je kmetijskih posestnikov in se zavezati, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. Privatne učence, to je take, ki se šolajo na lastne stroške, sprejema kot doslej ravnateljstvo šole samo, brez posredovanja okrajnih komisij in je, kakor je bilo že razpisano, vlagati prošnje za sprejem s potrebnimi prilogami vred neposredno ravnateljstvu do 15. septembra t. l. Privatni učenci plačujejo na zavodu za hrano, stanovanje itd. preskrbnino, ki je za bodočo šolsko leto določena na sinove kmetijskih posestnikov na 200 Din, za ostale pa na 400 Din mesečno. Prosilci za sprejem v šolo, ki so predložili prošnje ravnateljstvu na podlagi prejšnjega razpisa, naj takoj javijo ravnateljstvu ali želijo biti sprejeti kot državni ali kot privatni učenci. V prvem slučaju naj se čimprej javijo pri pri-

stojnem okrajnem glavarstvu, kamor se bo njih prošnja odposlala. Prosilci pa, ki žele biti sprejeti kot privatni učenci za znižano preskrbnino 200 Din mesečno, morajo takoj ravnateljstvu šole vpsolati potrdilo občinskega urada, da so sinovi kmetijskih posestnikov.

★ **Krvav boj z zločincem.** Nek detektiv v Gružu je med elegantnimi šetalcji spoznal preoblečenega vlomilca Iko Ilijaša, ki je bil pred nekaj meseci obsojen na težko ječo, pa se mu je posrečilo pobegniti, ko so ga peljali v zapore. Obvestil je o tem policijo, sam pa je odšel za njim in ga hotel aretirati. Prijel je Ilijaša za prsa, priskočil mu je na pomoč še en pasant, toda zločinec se je krepko branil. Ko je prišel zraven še nek žandarmerijski narednik, je ta udaril Ilijaša po glavi s kopitom. Toda v tem hipu počijo zaporedoma trije strelci. Ko se je nemir po teh streljih nekoliko polegel je v gneči zločinec nenadoma izginil, detektiv in orožnik pa sta bila težko ranjena.

★ **Srnao v Bosni.** V Tuzli so vdrlí obojeni člani organizacije Srnao v stanovanje radičevskega tajnika Marka Ecmovića, katerega je g. Nikić nedavno odpustil iz službe in ga pretepli vpricho žene in otrok. Oblasti so uvedle preiskavo.

★ **Volkovi v Hercegovini.** V okolici Nevesinja in Gackega so se zopet pričele pojavljati gručice volkov. Tekom zadnjega tedna so ugrabili volkovi kmetom nad 100 ovac.

★ **Monopolska uprava** bo najela novo posojilo. V torek se je vršila seja upravnega odbora Uprave državnih monopolov, na kateri je poročal gosp. Todorović o svojem potovanju v London in o rezultatih pogajanj za najetje novega posojila.

★ **Toča v Hercegovini.** V vaseh dolnje Hercegovine je padala v nedeljo debela toča. Povzročila je veliko škodo v vinogradih in tobaknih nasadih.

★ **Tramvajska nesreča.** V torek zvečer je padel pod kolesa električnega voza na Savski cesti v Zagrebu brivski pomočnik Galina. Najprej je nesrečno padel z voza, pri padcu pa ga je še močno udarila deska in mu prebila lobanjo.

★ **Težka avtomobilska nesreča.** Nekemu avtomobilu, ki je vozil iz Splita proti Zadru, je na poti počila pnevmatika. Avto je radi tega izgubil ravnotežje in se je prevrnil. Vsi potniki so padli ven. Ena gospodična je bila na mestu mrtva, drugi potniki pa so vsi težko poškodovani.

★ **Pobegla opica.** Pred nekaj tedni je zbežala iz zoološkega vrtja v Zagrebu opica. Dalj časa je svobodno pohajala po Maksimiru, od tu pa je tudi počasi izginila in prišla v Bukovac. Tu se skriva po drevju in se hrani s sadjem. Najrajši pa zahaja v vinograde po grozdje. Ker ji je jako dobro na svobodi, se nikakor ne pusti ujeti.

★ **Preganjanje komunistov v Črni gori.** Za preiskavami na delavskih stanovanjih v Osijeku in Zagrebu so se začele aretacije komunistov v Črni gori. V Podgorici so oblasti aretirale tri uradnike in enega delavca. Vzroki aretacije niso znani.

★ **Od 28. avgusta do včevši 15. septembra** nudi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina & Co., Tržič vsem konsumentom izredno priliko za nakup vsakovrstne obutve po znatno znižanih cenah. Ta ponovna odločitev zasluži izredno pažnjo osobito od strani starišev šolske mladine, ki se jim nudi ugodna prilika, da si za nizko ceno nabavijo čevlje najboljše kvalitete.

Ljubljana

Veliko zborovanje SDS v Ljubljani.

V Ljubljani stoji v ozki, mirni ulici prosta gostilna, znana široko na okoli od Trnovega do Poljan. Gostilno priporoča izvrstna kuhinja, odlična izbira vin in pa intimna posebna sobica, ki se da lepo zapreti s polkni znotraj in zunaj.

Vse te vrline omenjene gostilne izvrstno pozna ljubljanska SDS in tako se je zgodilo, da so sklicali neki magnetje SDS v torek zvečer v posebno sobico veliko protestno zborovanje proti Jelačinu in Ogrinu.

V svojem svetem navdušenju za majko SDS pa zborovalci niso opazili, da je eno polkno nekoliko počilo, bodisi od sopare zunaj ali pa od prijetne vinske vročine znotraj.

Nesrečni naš poročevalec je moral seveda tudi v tisto špranjo utakniti svoj nos. V sobi je videl kakih deset gospodov, ene z zlatimi verižicami in tridimi ovratniki, druge pa z odpetimi telovniki in srajcami. Dšalo je pa celo skozi špranje po mesu in po klobasah.

Pa se je vzdignil trdi ovratnik in zlata verižica je zabingljala in jezik se je zasukal nekako tako:

»Gospodje! M smo se zbrali tukaj nocoj, da bomo volili Jelačina, — ne, to se pravi našo SDS. Mi bomo volili tako, kakor so nam rekli. Mi si sicer ne damo nič reči, ampak voliti moramo tako, kakor pravijo. Ali ste zadovoljni?«

Glas: »Pa dajmo, pa volimo!«

Gospodje so se zatopili v globoke misli. Kar naenkrat pa vstane izza mize odpeta srajca, pomakne svoj klobuk nekoliko nazaj, se vpre z rokami ob mizo in glas izpregovori:

»Tovariši in gospodje, mi bomo vsi volili, da ne bomo partije izgubili, ampak koga bomo volili, o tem se bomo pa pomenili. Kakor veste, sem jaz demokrat od okna do vrat, vsakokrat. Ker sem pa demokrat, naj bo izvoljen naš kandidat, ki je mož od pete do glave in da ne bo konec njegove slave, bomo dali vsak po tri glave, da bo izvoljen naš kandidat, ki je demokrat. To nič ne stori, če je iz Štepanje vasi, ker je tudi tam ena in dve tri, to naj klerikalce nič ne skrbi. Ker je pa že pozno ponoči, ko vsak rad že v posteljo skoči, stavim jaz za Žerjavov cekin, da bosta izvoljena Jelačin in Ogrin! Ampak naš kandidat mora bit' demokrat in kolikor več bomo pili vina, toliko rajše bomo volili Jelačina. Ko bodo volitve končane, in naše glave nič več zaspale, pojdemo na Limbarsko goro, kjer var'je Jelačina mojster Ogrin, svetega Valentina pa sveti Peregrin.«

Po tem govoru so se glave zopet globoko zamislile. Trdi ovratnik se je prijel za kravato, krepka in junaška glava pa se je naslonila na razpeto srajco. Grobno tišino pa je zmotil gromki ljubljanski glas:

»Alstn, kua bote pa provzaprov vulil?«

○ **Umrla je 7. t. m.** Marijanišča šolska sestra Bernarda Korošec. Pobožna redovnica je delovala v zavodu dolgo vrsto let in se je popolnoma žrtvovala gojencem in v zadnjih letih je preko svojih moči vršila težko službo pri gospodarstvu. Ko se je ravno odpravljala radi zdravljenja v bolnišnico, jo je rešil dobri Bog hujšega trpljenja z mirno smrtjo, ravno ko je zvonilo delopust pred Marijinim praznikom. Pogreb se bo vršil danes ob 5. uri popoldne iz Marijanišča. R. I. P.!

○ **Šentpetersko prosvetno društvo** vabi svoje člane, da se udeležijo pogreba pokojne gospe Ivane Jeglič danes ob 15. uri.

○ **Šatori deložirancev** so še vedno na trgu pred šentpetersko vojašnico. To je že drugi mesec ali še delj, kar taboriro ljudje, ki kljub stanovanjskemu sodišču, magistratu in raznim drugim javnim instancam, ne morejo dobiti stanovanja. Koliko ti ljudje trpijo, menda nobeden ne vidi. Ena stranka je morala oddati otroke v rejo, ker so zboleli, drugi bolehalo pod milim nebom dalje, borno opravo razjedajo miši, podgane in vlaga, zima je pred durmi, kuhati ni mogoče nič pravega, saj ni štedilnikov! Naj pride kdo od visokih gospodov vendar pogledat, kako stanuje in nočuje šest ljudi z opravo pod enim šatorom ali v kolibi iz kartona! Če se gosp. veliki župan pelje k vsaki večji nesreči, naj se enkrat potrudí tudi pogledat, kako se tem nesrečnim ljudem godi, pa ni bilo k njim nobenega merodajnega gospoda, ne velikega župana ne malih treh županov ljubljanskih! Mi bi predlagali, naj bi odbor »Ljubljane v jeseni« te šatore z ljudmi vred odnesel na Veleselj, da bi tuji videli, kakšne socialne razmere vladajo v našem naprednem mestu, ki nima zakonitega zastopstva, ampak samo tri prijatelje dr. Žerjava za gerente.

K BELI OBLEKI KUPITE BELO OBUTVE

Moški 99° - ženski 65° -
Otroški 49° -

Bata

Maribor

□ **Umetni ognjemet** v Ljudskem vrtu je zvečer privabil ogromno množico, ki je bila očarana od lepega, redkega prizora. Požarni brambi morajo biti Mariborčani hvaležni, da jim za malenkostno vstopnino prireja tako pogosto slična iznenađenja. Upamo, da je bil gmotni uspeh prireditve dober, saj zasluži požarna bramba in rešilni oddelek največjo pomoč, kot malokatero drugo društvo.

□ **Nova stanovanjska kolonija** v Studencih. Pri novi delavnici v bližini Kralja Petra ceste v Studencih je nastala nova stanovanjska kolonija. Na železniškem tiru svojih pet tovornih vagonov, v katerih stanuje pet železničarskih rodbin — sami deložiranci, ki so bili vrženi iz stanovanja ter niso našli druge strehe. Obetajo se še novi prirastki, ker je stanovanjska beda čimdalje hujša. Železničarji, ki so se preselili v vagone, s strahom gledajo v bližnjo bodočnost; sedaj, ko je toplo, še nekako gre, toda kaj bo na zimo, ko pritisne mraz. V Studencih ima občino v rokah socialistična stranka. Na programu ima omiljenje stanovanjske bede, omiljuje jo pa s stanovanji v vagonih. Največji krivec je seveda država. Železniška uprava bi za svoje uslužbence pač lahko našla malo boljše stroho, kot so stari demontirani vagoni.

□ **Prašne ceste.** Iz mariborskih predmestnih občin prihajajo vedno nove pritožbe radi prenege vožnje avtomobilov, ki povzročajo silen prah. Okoliške občine si ne morejo privoščiti tega luksusa, da bi nabavile vozove za polivanje cest, mestni pa tudi le vozijo vode tako daleč. Prebivalci ob promet-

nejših cestah, zlasti oni v Studencih ob cesti v Limbuš, so obsojeni, da morajo neprenehoma imeti zaprta okna, drugače jim prah uniči pohištvo. Omejiti bi se dala ta nadloga s počasnejšo vožnjo avtomobilov. Avtomobilisti drve po teh cestah s silno hitrostjo, kar seveda povzroča prah, obenem pa spravlja ljudi v življensko nevarnost. Ceste so polne igrajočih se otrok in dogodile so se že pogosto nesreče radi prenege vožnje z avtomobili. Če morajo avtomobili voziti po mestu s hitrostjo 6—15 km, naj vozijo s to brzino tudi v predmestjih, pa bo manj pritožb.

□ **Nezgode.** Na glavnem kolodvoru je padel v nezavest 75 letni Anton Zemšek, stanujoč v Grajski ulici št. 3. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico. — Občinski sluga Fr. Botolen si je doma precej nevarno opekkel desno roko. Na rešilni postaji so mu roko obvezali.

□ **Nepreviden kolesar.** Neki Avgust F. iz okolice Maribora je v torek povozil pred glavnim kolodvorom učenca III. razreda ljudske šole Ivan Gerliča. F. je vozil po pešpoti, ki je za kolesarjenje prepovedana. Povožen fant je dobil težke poškodbe na obrazu.

□ **Mlad žepni tat.** V torek je zasačila na Glavnem trgu neka kmetica 15 letnega Petra Unterlechnerja v trenutku, ko je segel z roko v žep, prijel za denarnico ter jo skušal narahlo izvleči. Fantiča so ženske prijele ter oddale policiji. Dasi je mlad, vendar ima na vesti že mnogo tatvin ter se mu obeta še lepa tatinska bodočnost.

Ptuj

⊕ **Statistika gimnazijcev.** Na ptujsko državno realno gimnazijo se je vpisalo 268 učencev, to je skoraj isto število ko v lanskem šolskem letu. V I. razredu jih je 55, v II. 58, v III. 42, v IV. 32, v V. 25, v VI. 22, v VII. 15, v VIII. 19. Prvi in drugi razred imata paralelki, ki sta v prostorih bivše Mladike.

⊕ **Vrnil se je iz Pariza** g. Miroslav Gorše ter je zopet nastopil svojo službo na drž. realni gimnaziji.

⊕ **Nov sodnik.** Na mesto okr. sodnika Adolfa Hudnika, ki je bil premeščen v Ljubljano, je prišel sednik g. Peter Malešič iz Novega mesta, ki je prevzel na knzanskem sodišču desni dravski breg.

⊕ **Sadje** je v ptujskem okraju letos srednje uspelo. Vršiti bi se imela letos v Ptuj sadna razstava, ki pa je bila preložena na prihodnje leto. Sedaj si komisija, sestojata iz ravnatelja srednje kmetijske šole v Mariboru Zmavca, strokovnega učitelja Priola, okrajnega glavarja Vončina, komisarja okr. zastopa Mihe Brenčiča, predsednika Sadržarskega društva za Ptuj in okolico Fr. Brenčiča in še drugih ogleduje v ptujski okolici najboljše sadje. Izvozniki so že pričeli z nakupovanjem sadja ter pridno izvažajo, a ne v takih množinah ko druga leta, ker ga ni toliko.

Kamnik

Nesreči. Ko so v soboto spravljali nad Krivčevem v gojski občini pri Kamniku hlode po drvi na vožnjo pot, je zagnalo hlood z vso silo po žlebu. Spodaj so nakladali vozniki, med njimi p. d. Birt iz Smarce. Hlood je vrglo med njegove konje in njemu pod noge, tako da mu je zlomilo nogo in so ga morali brž peljati v Kamnik, kjer je dobil prvo zdravniško pomoč. — Na cesti med Kamnikom in Križem so se Mejačevemu hlapcu iz Komende, ko je peljal domov prazne vinske sode, splašili konji. Reveda je vrglo raz voz, a mu k sreči ni bilo hudega. Po životu je precej odtir in opraskan, a nevarnih posledic nesreče ne bo imela.

Trimesečen embrio so našle ženske pri nabiranju malin v hribih nad sv. Ambrožem in Krivčevem, že na teritoriju krajskega sodišča. Embrio, ki je krepko razvit, a že ves izsušen — moral je dalje časa ležati kje doma, ker ni nobene gnlobe na njem in ga je storilka še le pred kratkim morala vreči proč — ter brez mesa, so prinesli na kamniško okrajno sodišče. Orožništvo v kamniškem in krajskem okraju je že pričelo zasledovati storilko.

Prevelika gorečnost v službi. Naši dijaki so v nedeljo igrali v Dolu pri Ljubljani dve igri. Plačali so tudi predpisano takso na vstopnice po 20%. Ko se je predstava pričela, pa je naenkrat prišel organ finančne kontrole in zahteval od blagajnika, naj mu takoj plača od vsake vstopnice po 2 Din za poplavljenec. Dijak seveda ni poznal predpisov in mu je izročil zahtevani denar. Seveda, naj bi prišel še po pobotnico k finančni kontroli v pisarno (v Ljubljano!). Bog ve, ali finančna kontrola ni brala zadnjih tolmachenj generalne direkcije, da so ti pri-spevki odpravljeni? Kako pridejo zdaj ubogi dijaki do tega, da bi morali deficit, ki je vsled tega nastal, kriti iz lastnega žepa? Kdo jim bo povrnil? Finančna kontrola s svojo preveliko vestnostjo?

Kolesarji so postali zadnje čase že kar predrzni; v Kamniku in bližnji okolici vam vozi vse brez vsake luči. Kako lahko bi se zgodila nesreča. Bog ve, čemu imamo cestno-polijske predpise. Po cesti zvoniti se jim ne ljubi. Ne bo prej pač drugače, da se bo zgodila velika nesreča, potem bo pa jo! Zato več pažnje in obzirnosti!

Na Grabnu delajo mesto odprtega zeptr, pokrit kanal ob glavni cesti. Skrajni čas je že bil; daljša ali močnejša ploha je zalila kanal, da je udarila voda preko ceste in tekla na Glavni trg smo po sredini ulice. — Ob priliki naj bi občina napravila svojemu delavcu, ki mora v največjem dežju in nalivu čistiti zamašene kanale in požiral-nike dežni plašč ali kaj podobnega, da ne bo revež do kože premočen takoj ob prvih kapljah. Na človeka, ki gleda in čuti, taka pomanjkljivost nepri-jetno vpliva!

K ČISTI OBLEKI RABITE ČISTO OBUTVE

Moški 99° - ženski 65° -
Otroški 49° -

Bata

Prava antiseptična voda za usta

Citija

Pomembna cerkvena slavnost v Šmartnem pri Litiji. O priliki 25 letnice posvetitve župno-dekanijske cerkve se vrši v Šmartnem v dneh od 8. septembra do 12. septembra velike cerkvene slavnosti in sicer se prične na praznik Marijinega rojstva ob pol 8. uri v Družbeni dvorani z predavanjem »O zgodovini in razvoju cerkvene stavbe«. Predava pred g. kanonik Lavrentij iz Kamnika, ki je dal vzpodbudo in ki je vodil vsa dela pri tej monumentalni cerkvi. — 9. 10. in 11. septembra vedno ob pol 6. uri zjutraj pridige, nato pa sv. maše z blagoslovom. V nedeljo zjutraj ob 10. uri pontifikalna maša, ki jo daruje stolni kanonik pred g. J. Nadrah iz Ljubljane, kot zaključek teh cerkvenih slavnosti pa se vrši popoldne cerkveni koncert s petjem in orgljami ter govor o pomenu cerkvenega petja in glasbe, govori pred g. župnik Valentin Sitar iz Zagorja. Krasne orgle, ki so urejene na električni pogon, so ravnokar na novo urejene in uglašene. V pokritje stroškov se prosi prostovoljnih darov. — Da je dekanijska cerkev v tako dobrem stanju, gre v prvi vrsti zasluga pred g. dekaniu Mateju Riharju, ki posveča cerkvenim zgradbam vsa paznja in pozornost.

Osebnost vest. Za beneficijata je bil te dni namočen č. g. Janez Primar, ki je bil dolgo časa na službovanju v Kamniku. Želimu novodobnemu gospodu na novem službenem mestu mnogo uspehov. Prememba posesti. »Lesarjevo« hišico v Litiji je kupil za 30.000 Din g. Franjo Potisek, krojaški mojster v Litiji od g. Kunčiča v Ljubljani. — Stanovanjsko hišo od g. Mavrin na Grbinu je kupil za 30.000 Din g. Simon Berlić, vpokojeni sluga litijskega glavarstva, kjer se bo nastanil, da prebije v miru svoj zasluženi pokoj.

Trava na litijski progi. Kot kronisti poročamo, da so pričeli na progi med tračnicami kositi travo. Iz štednje je bilo tudi na litijski postaji odpuščenih nekaj delavcev, ki so bili neobhodno potrebni pri delu. — Če bode nastala vsled tega kaka nesreča ali pa škoda, (kar bo sigurno), je kriv pač ta nesrečni centralistični režim v Belgradu.

Metlika

Metlika. Romarski shod pri Treh kraljih dne 29. avgusta in 5. septembra je obiskalo veliko število romarjev, zlasti Hrvatov. Spelko in pojedlo se je veliko janjev in prešičkov, popilo mnogo vina in piva. Vendar ni bilo nobenih nerodnosti. Obhajanj je bilo nad 800 oseb. — Dne 31. avgusta t. l. je odšel iz Metlike tukajšnji kaplan g. Anton Volk na novo službeno mesto v Trzin. Tri leta je bil med nami, delal je med nami z verno in ljubeznijo in njegovo delo je bilo blagoslovljeno. Slovo nam je bilo težko. Saj nam je bil dušni pastir, organizator, prijatelj! Farna cerkev bi ga še poslušala, podružnične z veseljem sprejemale! Orli bi ga še radi imeli, šegavega, in fantje Marijine družbe ga bodo silno pogrešali. Za to pa, ko so se razgibali težki metliški zvonovi v slovo, so bili glasniki nas vseh, ki smo bili uglaseni kot strune v isto melodijo, ki bo še iz naših prs vrela, dokler bo hvalečnost živela! Pri nas ti stoji, prijatelj, do kraja izklesan v sreli neminljiv spomenik!

Slov. Konjice

Začetek šole. Pouk se je začel. Ker je pa baš sedaj največ otroškega dela na kmetih (e sadjem in drugimi poljskimi pridelki), je umevno, da si starši žele jesenski počitnice. Čeravno je le dopoldanski pouk, trpi vseeno le šola z napol praznim razredom. Naj bi se vsaj za 14 dni prekinila, kakor je že bilo za časa prosvetnega ministra g. dr. Korosca!

Osebnosti. Začasna voditeljica gđ. Pleško ima bolezenski dopust. Nadomestuje jo gđ. Režabek. Poučuje zopet gđ. Rudolf ki je bila 2 leti odsotna v svrhu nadaljevanja glasbe na konservatoriju.

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

Detektiv je stopil k mizi in vzel moj samokres v roke.

»Seveda boste vzeli tale majhen predmet s seboj,« je dejal.

»Zakaj?«

»Zaradi varnosti. Mislim, da se nekoliko bojite. Nameriti bi se mogli med potoma na primer na kakšnega psa!«

Porogljiv nasmeh je zaigral spet na njegovem obrazu. Detektiv je pokazal zobe.

»Ne bojim se,« sem dejal, »le pustite samokres kjer je.«

Opazoval je samokres bolj natanko.

»Zares čedno orožje,« je zagodel in odprl vkladališče.

»Vse cevi nabite, kakor vidim.«

»Seveda je nabit. Kaj bi mi orožje sicer koristilo?«

»Mogli bi ž njim udariti,« je odgovoril detektiv.

»Niti ne slutite, koliko more koristiti človeku, če koga udari.«

Odprl sem vrata.

»Pojdiva torej,« sem dejal.

Detektiv je položil samokres nazaj na mizo in mi sledil.

Ko sva se oddaljila nekoliko korakov od hišice, sem čul, da se je detektiv zasmel — suh neprijeten smeh.

»Zakaj se smejite?«

»Zaradi svetilke,« je dejal, »sedaj ste spet pustili svetilko goreti.«

»Res, prav nič se nisem spomnil nanjo.«

Sadna letina. V splošnem je sadije posebno pa češnje v tukajšnji okolici bogato obrodilo. Pa žal da gospodarji v prvi vrsti skrbijo le za žganje. Najslabše ostanke dobi za drag denar kupec. Zganjarski kotel bo romal od hiše do hiše in sejal prepire in pretepe.

Avtoomnibus. Ker smo čitali, da ga v Mariboru že imajo, se tudi tukaj veselimo, da ga dobijo v kratkem še za vožnje iz Maribora v Celje. S tem bi bilo vsestransko ustrezno. Tu ima nekdo avto-takso, ki pa za manj premožne ljudi ne eksistira, kajti lastnik računa za 1 km 25 Din.

Vojni razpored. Vršil se je v nedeljo dopoldan za trg in bližnjo okolico, popoldan, v ponedeljek in torek pa za druge občine v okraju Konjice. Bil je dokaj velik naval fantov in mož.

Hrastnik

Vsled ustavitve dela je seveda vse vznemirjeno. Delavstvo s strahom gleda v bodočnost.

Trgovske zadeve. Hrastniški trgovci se silno pritožujejo nad trgovskim gremijem v Laškem. Tako morajo tukajšnji trgovci ob 6. uri zvečer zapirati, to je ravno ob času, ko se veliko raznih sezonskih delavcev vrača z dnevnega dela in bi si radi razno nakupili. Trgovci se začudeno vprašujejo, kako da imajo v Laškem lahko do 7. ure zvečer odprto?

Tovariši, sedaj je prilika, da dajmo nezaupnico onim, ki znajo trgovce samo sekirati ter vsi oddajmo svoje glasovnice na skupno listo protidesarskih strank. Kajti tem ljudem, SDSarjem, glas oddati ali ne glasovati pomeni, da odobravamo tako ravnanje z nami! — Trgovci.

Slovenska krajina

Dijaški vlak v Mursko Soboto. Ker zelo mnogo gimnazijcev v Murski Soboti hodi vsak dan domov iz Beltincev in beltiške okolice, so tekem teh počitnic vložile vse okoliške občine prošnjo na direkcijsko železnico v Ljubljani, da bi se uvedel na progi Ormož-Murska Sobota dijaški vlak. Kakor smo se vedeli, je direkcijska pred dobrim tednom odgovorila, oziroma prošnjo odbila. Kako je motivirala svoj odlok, nam ni znano, vemo pa, da bi bil dijaški vlak zelo — zelo potreben. Murska Sobota ne more vsem našim dijakom nuditi primernih stanovanj, a je tudi mnogo dijakov, ki mesečin ne bi mogli plačevati in tako morajo hoditi domov. S tem pa izgubijo precej časa in se tudi prav pošteno utrudijo, predno pridejo domov, ker nekateri morajo iti po dve uri daleč. Direkcijska bi bila morala take okolnosti upoštevati ter želji vseh okoliških občin ugoditi. Za državo to ne bi bila tako velika škoda, našemu dijaštvu pa bi bilo v veliko korist.

Meščanska šola v D. Lendavi. Pouk se je začel na meščanski šoli v D. Lendavi le v drugem razredu. V prvem se baje radi pomanjkanja učnih moči ni mogel začeti. Kakor se sliši, bo meščanska šola zadela žalostna usoda ukinitve, česar pa mi nikakor ne bi mogli odobravati.

Primorsko

IZ TRŽAŠKEGA FAŠIZMA.

Visoki fašistovski komisar Ricci je bil zopet sprejet pri Mussoliniju, da poroča o razvoju krize v tržaškem fašizmu. Vse kaže, da Mussolini sam polaga veliko težnost, da bi se vrnil med tržaške fašiste mir; Trst mora postati zrcalo disciplinirane italijanskega fašizma, v katerega naj se gledajo bližnji narodi, ki stajajo v bratomornih borbah. V krizo je sedaj posegel tudi novi mestni komisar Perez. Fašisti hočejo imeti dvorano, kjer je nekdanji zasedal mestni svet in ki je last občine, za svoj sedež. Med Tržačani je dvorana znana pod imenom »Filarmonica«, ker jo ima v najemu gledališka družba »Società Filarmonica-Dramatica«.

Fašistovski komisar Ricci je hotel na vsak način dvorano zase, a uprla se je družba in tudi občinski svet. Ricci je šel do skrajnosti in zahteval, da se razpusti mestni svet, to se je tudi zgodilo in Plitaco je moral v pokoj. Ricci je nato zahteval od fašistovskih članov družbe Filarmonica, da odstopijo; tudi to se je zgodilo. Končno je še mestni komisar pisal družbi pismo, da je občina takoj pripravljena razveljaviti najemniško pogodbo z družbo, ako ta odstopi lokale fašizmu. Tako je afera, ki je dvignila v Trstu toliko prahu, končana in fašjo, »ki je najmočnejši izraz mestne duše«, dobi svoj sedež. Težko je šlo in zmagala je sila; Tržačani namajo smisla za fašizem. To se je še bolj pokazalo na sestanku tržaških inženjerjev. Na zborovanju je šlo za to, da se osnuje mesto inženerske zbornice tako zvani »red inženjerjev« po italijanskem zakonu. Pri volitvah odbora je fašistovska lista žalostno propadla. Izmed 360 udeležencev so fašisti dobili 70 glasov! Mnogo glasovnic je bilo oddano praznih, na drugih so bila imena fašistov demonstrativno prečrtana. Takega poraza fašisti niso menda še doživeli v Trstu. Zato pa se hočejo maščevati. Pričeli so boj proti osnovanju »reda inženjerjev«, češ da zadostuje »sindikatu fašistovskih inženjerjev«, ki naj čuva stanovske interese inženjerjev.

Ljubljansko gledališče

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

9. septembra: četrtak: VEČNI MORNAR. Red B.
10. septembra: petek: HOFFMANOVE PRIPOVEDKE, gostuje tenorist g. Rijavec. Red C.
11. septembra: sobota: ob 20. uri zvečer: Predstava na čast udeležencem pravniškega kongresa. Izven.
12. septembra: nedelja: GROFICA MARICA, gostuje g. Vladimir Majhenič. Izven.

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

11. septembra: sobota: Predstava na čast udeležencem pravniškega kongresa. Izven.

Razpis gledališkega abonmaja. Kakor že javljeno se sprejemajo gledalci abonenti za novo sezono 1926/27 od četrtka 9. t. m. dalje v veži dramskega gledališča in sicer vsak dan od 9.—12. in od 15.—17. ure. Od 9. do vstega 14. t. m. se sprejemajo prigrizani lanskim abonentom in so jim tudi do 14. rezervirani lanski sedeži. Od 15. do 18. t. m. pa se sprejemajo novi prigrizani. Cene so iste kakor lanske leto ter se abonma plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih. Cene so razvidne iz tabel v veži dramskega gledališča, kjer se sprejemajo abonmaji. Ravnotam so tudi razvidne cen uradniških abonmajev. Občinstvo v prvi vrsti pa lanske abonente opozarjamo in prosimo, da takoj v prvih dneh razpisa prijavijo svoj abonma.

Sprememba opernega repertoarja. P. n. občinstvo opozarjamo, da se poje v četrtak 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v operi »Večni mornar« za abonente reda B. V petek, 10. t. m. gostuje g. Rijavec v »Hoffmanovih pripovedkah«. Predstava se vrši za abonente reda C.

Tenorist g. Josip Rijavec v Ljubljani. V petek, dne 10. t. m. gostuje v ljubljanski operi brez dvoma eden najodličnejših umetnikov-tenoristov g. Josip Rijavec in sicer v Offenbachovi op. ri »Hoffmanove pripovedke«. Predstava se vrši za abonente reda C.

V nedeljo se poje v ljubljanski operi »Grofica Marica« z g. Vladimijem Majheničem kot gostom v vlogi Kolomana Zsupana. Predstava se vrši kot izven predstava ter je začetek ob pol 8. uri zvečer.

Stojadinović pred anketnim odborom.

Belgrad, 8. septembra. (Izv.) Anketni odbor je danes zaslišal bivšega finančnega ministra Stojadinovića, ki je v svojem govoru izjavil, da je z arangementom s firmo v Adamovem zadovoljen, ker so se plačila vršila v treh obrokih in je država potem, ko se je kurz popravil, zaslužila nekaj milijonov. Končno izjavlja Stojadinović, da je bilo po arangementu pred izplačilom dolžnih vsot treba izvršiti naknaden pregled računov v Belgradu samem. Samostojni demokrat Popović je pripomnil, da je ta Stojadinovićevo izjava v nasprotju z izjavo kompetentnih funkcionarjev prometnega ministrstva in z izjavo Mihajla Iljića, glavnega ravnatelja državnih železnic. Vsi ti namreč zatrjujejo, da so se plačila izvrševala na osnovi odločbe ministrskega sveta, ampak brez vsakega nadaljnjega pregledovanja računov. Stojadinović je vztrajal pri svojih trditvah.

Poslanec Demetrović je načel vprašanje devalorizacije, to je, da se vzame v obzir nizki kurz češkoslovaške krone v trenutku, ko so dobave dokončane. Naglasil je, da so se na to ozirale tudi zasebne češkoslovaške tvrdke napram našim tvrdkam. Stojadinović je izjavil, da se to stališče ne sme braniti, ker bi to pomenilo priznanje bankrotstva naše države in bi bilo to posebno neprijetno pred zaključitvijo posojila v inozemstvu.

Demokrat Timotijević je nato vprašal Stojadinovića, ali je kdaj R. Pašić pri njem v tej stvari posredoval. Stojadinović je dal negativen odgovor. Jutri bo anketni odbor zaslišal Dragišo Stojadinovića.

RUDARSKA STAVKA.

London, 8. septembra. (Izv.) Število delavolnih stalno narašča. Število brezposelnih se je napram prejšnjemu tednu za 6000 zmanjšalo. Voditelji rudarjev so sledili pozivu vlade in odpotovali v London, k strokovnim pogajanjem. Zveza lastnikov je pozvala nekatera podjetja, da začno takoj z reorganizacijo v zmislu predlogov vladne strokovne komisije. Centralni kongres rudarjev je proglasil izid glasovanja, s katerim delavstvo odklanja razširjeno pooblastilo za izvršilni odbor rudarske zveze.

NA ŠPANSKEM JE MIRNO.

Madrid, 8. septembra. (Izv.) Direktorij razglasa, da na celnem polotoku in na otokih ni nobene topničarske vojašnice in nobenega vojaškega oddelka, kateremu bi še poveljevali uporni častniki. Vse vojaške edinice so v rokah vladi udanega častništva. — Po dvehurnem ministrskem svetu je predsednik Primo de Rivera izjavil častnikarjem, da bo izjemno stanje kmalu ukinjeno, da je kralj podpisal več dekretov glede kaznovanja upornikov in nove razporedbe vojaških moči. Vlada ne bo izvajala nad uporniki nobenega maščevanja, le inicijatorji bodo kaznovani po zakonu.

»Že drugič. Sicer pa je prav, da gori; vsaj ne boste imeli sitnosti s prižiganjem, ko se vrnete domov.«

Hotel sem kreniti po poti, ki je peljal mimo hotela, toda Asbjörn Krag me je zadržal.

»Ne tod,« je dejal, »bližje je iti čez vrh.«

Hotel je torej iti po isti poti, kjer sva bila hodila dopoldne. Na um mi je prišlo njegovo neprijetno besedičenje na jutranjem sprehodu — in zgrozil sem se.

Sedaj je bilo popolnoma temno, videti ni bilo nobenega človeka; šla sva hitro mimo majhnih, kakor mrtvih hiš in prišla na obrežno stezo.

»Tako,« je dejal Asbjörn Krag, »sedaj sva tu in nikogar ni, ki bi bil videl naju skupaj. Ako bi sedaj eden izmed naju izginil...«

Najbrž sem moral nehoti napraviti kako kretnjo, kajti detektiv je premolknil.

»Tega ne slišite radi.«

»Ne, zdi se mi nespametno, tako govoriti.«

Detektiv mi je dal roko pod pazduho in malo da ne prijateljsko se mi je laskal, ko je rekel:

»Dragi prijatelj, govoriš sedaj že toliko časa o teh rečeh; dovoliti mi morate, da bom enkrat malo brezobziren. Mnogo mi je na tem, da bi vas prepračil. Sedaj prideva kmalu do mesta, kjer se da tak umor izvršiti. Samo malo suniti je treba svojega spremljevalca — in strmoglaviti se v prepad. To je zelo lahko, kajne. In nihče ne zve ničesar o tem! Tudi če truplo najdemo, ne more priti na noben način do govorčenja o umoru, kajti jasno je ko beli dan, da gre samo in edino za nesrečo.«

Zopet sem poskušal, da bi ga prekinil, toda ni se mi posrečilo. Nemoteno je nadaljeval:

»Haha, sedaj se boste seveda smejali, toda primera se mi zdi vse predbora, da bi jo mogel zamolčati: Denimo, da bi vas iz kateregakoli vzroka sovražil — mar si tega ne morete misliti?«

»Težko si je misliti kaj takega,« sem zamrmral. Moje misli so bile daleč proč, in želel sem, biti spet v svoji mirni kočici. Dozdevalo se mi je, da začenja biti ta pustolovina že vse preveč neznanjska.

»Da, gotovo si lahko mislimo kaj takega,« je nadaljeval Asbjörn Krag. »Saj imamo primere najrazličnejših vrst. Tako bi se recimo, popolnoma lahko primerilo, da bi vas jaz iz tega ali onega vzroka sovražil. Denimo slučaj, da bi vedeli o meni nekaj, kar bi mi moglo zelo škodovati, če bi o tem komu drugemu pripovedovali. Kaj potem? Ali mislite, da vas ne bi sovražil? Čisto gotovo vas bi tako sovražil, da bi si želel vaše smrti. Potem mi morate priznati, da bi prav lahko prišel na misel, vas na takem-le sprehodu suniti v prepad.«

»Govorite tako čudno,« sem dejal. »Sedaj vas kratko in malo spet ne morem razumeti.«

»Zdi se mi, da sem pojasnil vso reč zelo razločno.«

»Ali tudi le prerazločno,« sem odvrnil. »Dragi Asbjörn Krag, sedaj ne morete več tajiti; popolnoma prepričan sem, da hočete z vsem svojim postopanjem doseči gotov namen.«

Tedaj se je spet zasmel — isti suh, neprikupen smeh.

»Kakšen namen naj bi me pač pri tem vodil?« je vprašal.

»Tega v resnici ne vem.«

Toda vedel sem, vedel je vse predobro, kajti slutil sem vso medsebojno zvezo.

Bližala sva se prepadu — kjer je bilo treba samo suniti človeka, ki smo se ga hoteli znebiti. Prepada je zijač levo od pota, toda jaz sem hodil več časa na Kragovi desni strani.

»Tu je,« je dejal in obstal.

Mrzel dih je prihajal iz prepada in od morja gori. »Ali ne bi šla dalje?« sem vprašal.

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. sv. J. O. Curwood, Kazan, volčji pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About, Kralj čora, 18 Din, vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Hagard, Jutranja zveša, 30 Din, vez 40 Din. — 22. sv. Ofek, Otrok kapljana Granja. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih, 48 Din, vez 58 Din.

„Ljubljana v jeseni“.

RAZSTAVO JE VČERAJ OBISKALO 18.000 LJUDI.

Včerajšnji obisk pokrajinske razstave je bil, kakor je bilo pričakovati, nad vse zadovoljiv. Gnetlo se je in trlo, kakor v najbolj obiskanih velesejnih dneh. Po približnih cenitvah je razstavo obiskalo najmanj 18.000 ljudi. Pokrajinska razstava predstavlja novost za Slovenijo, zato je privabila veliko število obiskovalcev iz naše ožje in širše domovine. Lahko smo ponosni na to prireditve, ki je našla tudi v srbski javnosti navdave laskava priznanja. V tem smislu poročajo včerajšnji »Trgovinski glasnik« (št. 205), v obširnem članku. Med drugim čitamo sledeče: »Pokrajinska razstava daje utis neobičajne solidnosti in reda. Dobro so napravili Ljubljancani, da so priredili to razstavo, ki daje jasno sliko gospodarskega življenja in višine razvoja Slovenije. Dobro je, da se je dala prednost domačim proizvodom, da se spozna, kaj da je v stanu domača produkcija brez tuje pomoči... Ljubljana dela. Vse kaže, da se tu dela več, kakor v vsakem drugem kraju naše države. Dela se smoteno in preračunano, vztrajno in intenzivno.«.

RAZSTAVA PSOV.

Ob 10. uri dopoldan se je vršila slavnostna otvoritev razstave psov, katero je z posebnim govorom otvoril dr. Ivan Lovrenčič, predsednik Jugoslovanske kinološke Zveze in predsednik Slovenskega lovskega društva. Po izvršeni otvoritvi se je pričelo ocenjevanje razstavljenih psov; končni rezultat ocenjevanja se bo razglasil danes ob 10. uri na razstavišču. Obenem se bodo tudi razdelila darila. Na tej razstavi se vidi mnogo krasnih in čistokrvnih lovske psov (ptičarjev, španjolv, barvarjev, brakov, jamarjev, hrtoev) kakor tudi lepo število športnih psov (bernardincev, dog, ovčarjev, dobermanov, bokserjev itd.). Razstava je zanimiva in daje obiskovalcu popolni pregled psov raznih pasem. Na njej sta prvič zastopani dve naši, popolnoma domači pasmi. Poleg že splošno znanega in priljubljenega istrskega braka, je razstavljen prvič tudi naš kraški ovčar. Od pamtveka živi na našem Krašu ovčar, ki je čuval črede na paši in jih ščitil pred volki, s katerimi se je brez pomisleka spustil v boj. Ta domača pasma je zastopana le še z redkimi čistimi eksemplari. Da se pasma reši pogina, so pridobili ljubitelji par prvovrstnih ovčarjev.

Cerkveni vestnik

Tečaj v »Domu duhovnih vaj« v Ljubljani do konca leta 1926: Za duhovnike: 11. do 15. oktobra; za moške 30. oktobra do 3. novembra ter 11. do 15. decembra; za mladeniče: 13. do 17. novembra ter 4. do 8. decembra ter 18. do 22. decembra; za organiste in cerkvenike: 22. do 26. novembra; za učiteljski stan: 27. do 31. decembra. — Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj zadnjega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Kdor bi prijavljen ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 dinarjev. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana Zrinjskega 9.

Naše dijaštvo

»Križ na gorici. Uprava je včeraj pričela razpošiljati zadnji zvezek II. letnika. Do srede prihodnjega tedna ga bodo vsi naročniki dobili. Obenem prilaga uprava vsem takim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine položnice in jih prosi, da takoj poravnajo naročnino za tekoči letnik. Tisti dijak-naročniki, ki so s 1. septembrom spremenili naslov, naj javijo dosedanj in novi naslov upravi »Križa na gorici«, Miklošičeva cesta 5, Ljubljana.

Kamniško dijaško poštinsko društvo »Bistričac« je z nedeljsko prireditvijo zaključilo letošnje vnanje delovanje. — Radi neugodnih razmer smo le deloma izvedli svoj program, a vendar je bilo tudi to skoro povsod sprejeto z zadovoljstvom. Videli smo, da čimbolj gremo med pripravo ljudstvo, tem več nam je zanimanja in tudi posnemanja. Zato bomo šli prihodnje leto še bolj na široko, prav do zadnjih gorskih vasic. Do tam sega naše polje, da preizkusimo svoje moči, da vržemo svoje dobro seme. Vsem pa, ki so nas letos tako gostoljubno sprejeli in blagohotno podpirali pri našem stremeljenju: Bog povrni! — Tovariši, zdaj nas kliče šola. Pojdimo, da si izpopolnimo sposobnosti, obenem mislimo, kako rešiti tudi notranjo krizo in nato usmeriti vse mlade, nadebudne moči za delo: z Bogom za narod! — Predsednik.

Glasba

10 mašnih pesmi. Za mešani zbor zložil Franc Marolt. Samozaložba. Cena posameznemu izvodu Din 12.—, od 6 izvodov dalje po 8 Din. Dobivajo se pri skladatelju, Ljubljana, Stari trg 3-II. Z našimi mladimi cerkvenimi skladatelji smemo biti zadovoljni. Kar producira, je dobro, marsikaj zelo dobro. Po večini so precej samosvoji, kar daje njihovim skladbam neko potezo, ki človeku prija. Marolt je v melodiji krepek (posebno ljubezen ima do velikih intervalov), sentimentalnost mu je tuja, v

VRTNARSKA RAZSTAVA.

Kar se tiče zunanje slike, je vrtnarska razstava nedvomno najlepši del pokrajinske razstave. Ljubljanski trgovski vrtnarji so pokazali, da so na višku svoje lepe stroke.

Takoj pri vstopu na desno nas preseneti lep aranžma tvrdke Ivan Šimene. Lepo izdelan državni grb, katerega straža dva ljubka kipa, obdan s pestrnim cvetjem in zelenjem, napravi dober utis.

Poleg je razstavila tvrdka Korsika. Ob kraljevem kipu fino izdelan državni grb je lepo umetniško delo. Za kipom opazimo najprej zbirko kaktej. Lepo umetno vezenje, krasni aranžmani, lepa zbirka cvetlic pričajo o okusu tvrdke.

Tretji razstavljalec je stara znana tvrdka Fran Herzmansky. Divno izdelan okvir kraljice Marije, lep lovorjev venec, umetniško izdelana harfa ter mnogo drugih stvari, zaslužijo polno priznanje. V tropično sfero postavlja obiskovalca mična skupina kaktej in drugo. Lepo je ozadje, ki ga tvorijo asparagusi, vijoličaste petunije, helijantusi in še drugo pestro cvetje.

Sledi tvrdka Anton Ferant. Motiv te tvrdke je gotovo naravni slog. Ta skupina je zelo posrečena. Lepo ozadje iz bujnih palm in živordecih pelargonij, pred katerimi se razpenja krasna skupina ljubljensk občinstva raznobarnih ciklam, obdan z drobnocvetnimi primulami. Umetno izdelana harfa in venec izpopolnjujejo to skupino. Kot novost te tvrdke je razstavljeno sadno drevje in lepotično grmičevje, produkt lastne drevesnice. Tu se nudi občinstvu prilika, da si nabavi to blago od domačega strokovnjaka.

Prav divna je razstava tvrdke Pavel Šimene. Nadvse posrečena skupina te tvrdke pove, kaj je njena glavna stroka. Kneževsko izdelan grob z nagrobnim kamnom, obdan z gajem raznobarnih cvetlic in zelenja. Lepo umetno vezenje v nagrobnem stilu izpopolnjuje to lepo skupino.

Nasproti omenjeni tvrdki ima svoj razstavni prostor tvrdka Ivan Bizovičar. Lepe naravne skupine pestrnih cvetlic, kakor ciklam, primul, pelargonij, med katerimi se nahajajo asparagus in drugo, je dokaz, da zasluži tvrdka priznanje gledalca.

Ta opis nam spričuje, da je vsaka izmed omenjenih tvrdk na svojem mestu in da je moralen uspeh te lepe prireditve popoln.

harmoniji je dovolj pester, soliden, nikjer preveč drzen. Radi tega so vse pričujoče skladbe dovolj lahke in ne bodo nobenemu cerkvenemu zboru, ki pozna vsaj malo ambicije, delale kakih težkoč. Zbirka spada v boljše vrste cerkvenoglasbenega materiala in jo zato najtopleje priporočamo.

Knjige in revije

»Orliček, mesečnik za mladino bo izšel 20. septembra na 32 straneh, v krasnih trdih platnicah, s slikami in bogato vsebino. List ima namen izobraževati in vzgajati fante in dekleta tja do 16. leta. Toliko v obvestilo naročnikom in poverjenikom, ki naj skušajo pridobiti novih prijateljev in čitateljev našega mladinskega lista. — (»Orliček« stane letno 8 Din.) — Uprava »Orliček«, Ljubljana, Ljudski dom.

Naznanila

Sestanek drž. upokojencev in upokojenk za ljubljanski okraj se vrši 12. septembra ob 9. uri dopoldne v gostilni pri Mraku. Rimska cesta. Namen sestanka je razmotrivanje o ustanovitvi pogrebne po umrlih članih in sprejemanje novih članov. — Zastopnik sklicatelja I. H.

Vranksko. Prostovoljno gasilno društvo na Vrankskem priredi v nedeljo dne 12. septembra 1926 ob priliki svoje 40letnice in blagoslovitve društvene zastave, ki ji bo kumovala g. Schwentnerjeva, veliko gasilsko slavnost na vrtu hotela »Slovan« z najrazličnejšim sporedom. Začetek ob 2. uri popoldne. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Prijatelji gasilstva se najviljudneje vabijo. — Odbor.

Absolventom strojne in elektrotehnične delovodske šole. V nedeljo 12. septembra 1923 obhaja naša organizacija 15-letnico obstoja strojne delovodske šole v Ljubljani s prireditvijo ekskurzije v Hrastnik. Odhod Ljubljana glavni kolodvor 7.43, prihod Hrastnik 8.59; odhod Zidani most 8.25, prihod Hrastnik 8.36. Dopoldne se vrši ogled rudnika v Hrastniku, katerega nam je centralno ravnanstvo Trboveljske premogokopne družbe blagohotno dovolilo. Popoldne je družabna prireditev vseh absolventov strojne in elektrotehnične delovodske šole. — Pri kr. ministertvu za promet smo zaprosili dne 2. avgusta t. l. za podelitev četrtinske vožnje izrečno od rednega bivališča absolventa in nazaj, a dobili smo dovoljenje polovične vožnje za skupino iz Ljubljane. Pričakujemo pa še rešitev naknadno vlozene 2. prošnje za vožno olajšavo posameznih absolventov, katero priobčimo, čim nam bo znana. — Valed obširnega sporeda naše prireditve pričakujemo zanesljive udeležbe vsakega absolventa delovodske šole, akoravno morda ni prejel posebnega vabila, zlasti pa vabimo predvojnne tovariše in tiste, ki obhajajo istočasno 5letnico absolviranja strojne ali elektrotehnične delovodske šole.

Sport

Včerajšnja konjska dirka na Teznu zaznamuje naravnost rekorden obisk. Zanimanje za konjske dirke je v Mariboru že nekaj tradicionalnega. Na včerajšnji dirki so bili doseženi zelo lepi rezultati z domačim konjskim materialom. Objavimo jih v prihodnji številki.

VAŽNI NEDELJSKI DOGODKI.

Po porazu Carigrada proti Berlinu 1 : 7, so vsi mislili, da bodo imeli s Turki lahko delo. Pa ni bilo tako. Köln-Carigrad na primer 1 : 0. — Amateri in Bilbao na Dunaju 3 : 1, Hakoah in Gradjanski v Zagrebu 2 : 2 in 5 : 2.

V veslanju v Luzernu so v večini tekem zmagali Švicarji.

V Berlinu je Čehinja Sychrova tekla 100 y lese v novem svetovnorekordnem času 14.8. — Kuck se je na Evropo že navadil in je vrgel v Helsinkih kopje 65.63 m daleč, kroglo 13.95. Pri isti priliki je skočil Tuulos 7.02 m daleč. — Vsakoletna lahkotiletske prvenstvene tekme skandinavskih dežel so se vršile v Stockholm ob navzočnosti 15 tisoč gledavcev. Zmagali so Švedi s 33 točkami.

Edino najboljši šivalni stroji in kolosa

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! Gritzner, Adler Tudi na obroke!

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno. Večletna garancija.

Piljuča

Za lažje pljučne bolezni — Zavod (Anstalt) Dr. PEČNIK na gori Janina, občina Sečoveljska Slatina. Prospekt 3 dinarje.

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Zidovska ulica št. 4.

Visokopritl. hiša

v Rožni dolini je pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj. — GALE — Rožna dolina cesta V, št. 24. 6110

Kupimo dobro ohranjen avto genski

varilni aparat

(Schweissapparat). Ponudbe na V. M. BAREŠIĆ & CO., Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Stavbno podjetje ACCETTO & drugovi družba z o. z. Maribor, Frančiškova ul.

STAMPILJE * T. RABIČ * KOLODVORSKA UL. 28

Pozor čevljarji!

Gornje dele vseh vrst čevljev dobite dobro in solidno izvršene po najnižjih cenah pri L. Marchiotti, trgovina z usnjem, Ljubljana, Sv. Petra cesta 30. 4845

Mlekarska zadruga v Crnomlju ima v zalogi večje množine prvovrstnega trapist. sira

za katerega išče stalnega odjemalca. 6009

RADIO-SPECIAL, Sitti

aparate in posamezne dele priporoča

Ivan Bogataj, Ljubljana

koncess. elektrotehnično podjetje za visoko

in nizko napetost

Kongresni trg 19, poleg nunske cerkve

Telefon št. 3

Na sejmu Radiopaviljon!

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogi v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Norvežani so jih dobili 24, Danci pa 15. — Češko-slovaška je premagala Avstrijo 58½ : 25½. Rezultati niso taki, da bi jih omenjali. — Omembe vredni tudi niso rezultati jugoslovanskih prvenstvenih tekem; samo troje: diskos Ambrozi 42.30, skok na daljavo Spahič 6.57.5 in pa kopje Gašpar 51.45, vendar enkrat nekaj čez 50 m. — Izborni so bili pa uspehi tekem v Düsseldorfu, ki so se jih udeležili poleg Nemcev tudi Švicarji in Finci. 100 m Hege 10.6, Houben 10.7; 200 m ista dva 21.6 in 21.7; 400 m Imbach 48.71; 1000 m dr. Peltzer 2:29.3, nov nemški rekord; 5000 m Mattilainen 15:08; skok na daljavo Dobermann 7.14; v višino, Yrjola 1.815; krogla Yrjola 14.39; diskos Hoffmeister 42.32 in 44.40 itd. Yrjola je med najresnejšimi tekmeči za svetovno prvenstvo v desetoboju.

Dienar se vrača iz Amerike domov, se je spril s Sabrijem Mahirjem.

12. septembra bo v Križah pri Tržiču prireditve Kranjskega orlovskega okrožja.

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenjadi.

Spisal M. Humeč. Cena Din 24.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emaliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. »TRIBUNA« - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4

Velika izbira dežnih plaščev, jopičev, pelerin

ravnokar došla

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova c. 3.

Razglas

Pripravljalni odbor za zidavo nove šole v Dvorski vasi pri Vel. Laščah razpisuje natečaj o oddaji gradbenih del pri novi osnovni šoli v Dvorski vasi pri Vel. Laščah.

Zadevni načrti so razgrnjeni pri predsedniku pripravljalnega odbora v Dvorski vasi, vsak dan od 7.—12. ure in se dobijo istotam vsi pripomočki in vsa pojasnila za ponudbe.

Ponudniki morajo vložiti, odnosno vposlati svoje ponudbe pripravljalnemu odboru v Dvorski vasi v zapečatenem zavitku z napisom »Ponudnik N. N., ponudba za zgradbo nove osnovne šole v Dvorski vasi pri Vel. Laščah«, najpozneje do 11. septembra 1926 ob 12. uri.

Pripravljalni odbor si pridržuje pravico, od dati delo brez ozira na višino ponujene vsote.

O izidu natečaja se bodo ponudniki po komisijonelnem pregledu ponudb obvestili pismeno.

Pripravljalni odbor za zidavo nove šole v Dvorski vasi pri Velikih Laščah,

dne 4. septembra 1926.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem posloplju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predelumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 805, 806